

NOWOŚĆ
ZESZYT
SPECJALNY

selber
machen
ZESZYT SPECJALNY
CENA 22.000 zł

Majster...

- Projektowanie ogrodu
- Odpoczynek wśród zieleni
- Wakacje w ogrodzie
- Spacerowa pergola

OGRODY I BALKONY

- Okazate wejście do ogrodu
- Drózkami przez wodę
- Spod szkła wcześniej
- Płyty chodnikowe na tarasie

MAGAZYN

Majstra...

Myjka wysokociśnieniowa

Całą parą naprzód

Aparaty do czyszczenia pod wysokim ciśnieniem stają się sprzętem powszechnego użytku. Wiele prac, które dotąd wymagały napinania mięśni, można teraz szybciej i prościej zafatwić siłą wody. Gardena, dostosowując

się do tego trendu, opracowała nader poręczną i mocną myjkę z licznymi akcesoriami. Różnego rodzaju szpryce ułatwiają czyszczenie schodów, chodników i elewacji, są pomocne przy myciu samochodu, plotu lub krtek. ■

Cegła klinkierowa

Piękne formy z tradycyjnego materiału

Podstawowe zalety powierzchni wyłożonych tym materiałem to wytrzymałość i łatwość pielęgnacji. Doskonale wygląd i możliwość układania rozmaitych wzorów to dodatkowy plus tradycyjnego klinkieru.

Cegły te wypala się z gliny. Odnaczają się nadzwyczajną twardością i odpornością na mróz. Dzięki wielkości

oferowanych kształtów można eksperymentować z układaniem ozdobnym. Wzory urozmaicają bowiem duże powierzchnie, a małym przydają wdzięku. W kombinacji z granitem o innej barwie klinkier wygląda jeszcze ciekawiej. ■

Zdjęcie: Arbeitsgemeinschaft Pflasterklinker

Superodkurzacze

Wciąga (prawie) wszystko

Gdy się posiada ten sprzęt, zabierając się do sprzątania można zapomnieć o miotle, kubie i szufelce. Wystarczy wcisnąć guzik by doprowadzić do porządku nie tylko mieszkanie po remoncie, lecz także warsztat lub piwnicę. Superodkurzacze Aqua Vac pochłania śmieci wszelkiego rodzaju. Wciąga nawet gruz, drobne kamienie i wodę. W sprzedaży w sklepach ze sprzętem gospodarstwa domowego oraz magazynach budowlanych. ■

Kosiarka do trawników

Zaawansowana technika

Istnieje kilka sposobów strzyżenia trawnika: np. można „powierzyć” go owcom, użyć kosi lub kosiarki. To ostatnie rozwiązanie jest najpopularniejsze. Szczególną nowoczesnością i poziomem techniki odznaczają się kosiarki firmy Wolf. Są one rzeczywiście wysokowydajne, ciche i energooszczędne. Ich eksploatacja nie stanowi problemu. Dzięki prostemu zamocowaniu nawet wymiana noży jest rzeczą łatwą. Nowe konstrukcje Wolfa mają dobrze osłonięty system noży, 80-litrowy pojemnik na pokos i są bezpieczne w użyciu. ■

SPIIS TREŚCI

Majster... OGRODY zeszyt specjalny nr 4/1993

Przebudowa domu to okazja do urządzenia ogrodu na nowo. Atrakeyjny projekt przedstawiamy na stronie 4 i następnych.

Projektowanie i realizacja

Sztuka projektowania ogrodu	4
Płyty chodnikowe jak z granitu	58
Bogate wzornictwo betonowych bruków	62

Konstrukcje drewniane

Ulubiony zakątek wśród zieleni	14
Wakacje we własnym ogrodzie	20
Marzenia pod romantyczną pergolą	24
Spacerowa pergola	30
Okazałe wejście do ogrodu	34

W ogrodzie wodnym

Staw pełen życia	40
Odkrywca wyprawa drózkami przez wodę	45

Siew i zbiory

Wielka miłość do małej działki	46
Spod szkła wcześniej	52

... a ponadto:

Ogród na pierwszym piętrze	10
Wiadomości:	2, 9, 13, 19, 29, 38, 39, 49, 61, 63
Płoty w kwiatkach	50

Miło jest pomarzyć pod łukiem oplecionym przez pnącza. Opis tej pergoli z ławką i kolumnami roślinnymi zaczyna się na stronie 24.

W cieplarniach wszystko dojrzeje wcześniej. A może tak własne nowaliki? – stronie 52.

Bruki betonowe mogą być bardzo gustowne. Prezentujemy rozległy taras dopasowany do nowoczesnego domu. Strona 58.

Staw, w którym chcemy trzymać ryby musi być dobrze zaprojektowany – o wymaganiach piszemy na stronie 40.

1
Obszerny taras

przy południowej ścianie domu stanowi centrum nowo projektowanego ogrodu. Jest wybrukowany ceglano-czerwona kostką.

2
Jedne ze schodów

prowadzących na taras są zakręcone o 45°. Ich przednóża są wykonane z krawędziaków, a podnóżki z betonowej kostki.

3
Szeroki chodnik

prowadzi wśród drzew i krzewów od wjazdu do tarasu i dalej do głównego wejścia do domu.

4
Półkolisty wał ziemny

otacza trawnik i oddziela ogród od parkingu. Gdy drzewa i krzewy podrosną, samochody nie będą widoczne.

SZTUKA PROJEKTOWANIA OGRODU

5

Proste schody

są otoczone z obydwu stron przez tarasowe grządki. Do rozgraniczenia ich powierzchni użyto krawędziaków.

6

Podwyższona grządka

na skraju tarasu jest obudowana grubymi belkami. Wzniesioną tu pergolę pokryją zielone pnącza.

7

Drugi, węższy chodnik,

również wybrukowany czerwoną kostką betonową omija łukiem starą wiśnię, której nie chciano usuwać.

8

Zamiast płotu podwyższone grządki

oddzielają parcelę od ulicy. Posadzone na nich krzewy będą stanowiły za parę lat zasłonę optyczną i akustyczną.

Budując nowy lub przebudowując stary dom nie można zapominać o ogrodzie. Powinien zyskać nowe oblicze nadające całej posesji harmonijny wygląd.

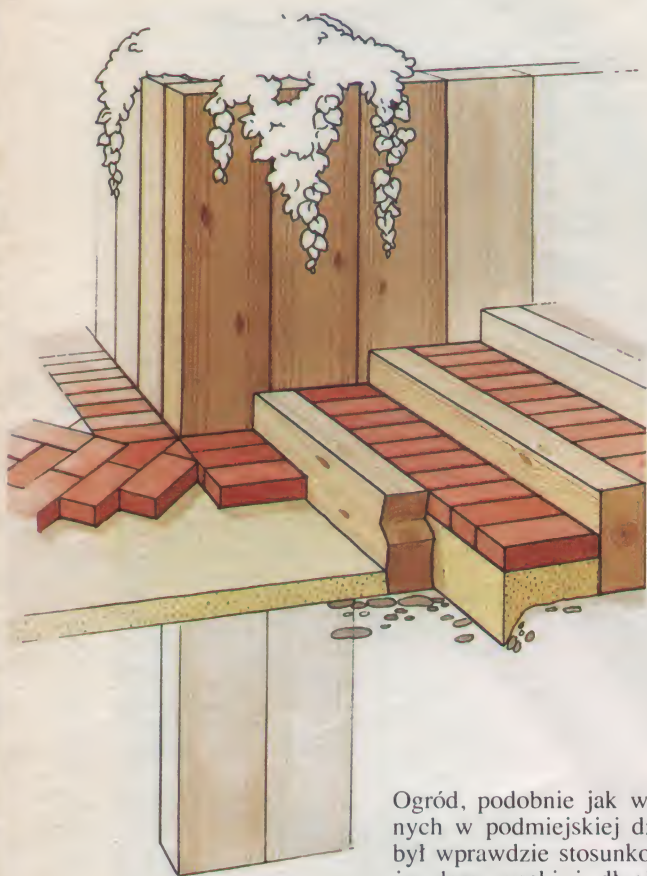
Zdjęcia: Petra Stange; rysunki: Jochen Pape

Gdy Państwo Schreder zobaczyli ten dom po raz pierwszy, wyglądał on skromnie i nieco pretensjonalnie. Nie budził entuzjazmu. Jednakże miał dobrą lokalizację, nie był szczególnie zniszczony i miał przystępną cenę, zdecydowali się więc kupić go. „Z tego domu da się coś zrobić” – zawyrokował architekt, którego sprowadzili nowi właściciele i podał kilka propozycji: duże okna od południa, nowe ściany szczytowe oraz zupełnie nowe rozplanowanie ogrodu.

Widok na taras od strony prostych schodów. Grządki na półkach zbiegają się ku podwyższonej grządce frontowej. Rosną tam jedynie drobne rośliny, gdyż główną ozdobą są piękne kamienie polne – obok kostki betonowej i krawędziaków trzeci podstawowy materiał małej architektury.

DROGI WIODĄCE KU TARASOWI

Chodniki i schodki nadają ogrodowi nowy, interesujący wygląd.

Zbudowanie schodów wcale nie jest trudne. W ziemi kształtujemy stopnie i przykrywamy je trzydziestocentymetrową warstwą ubitego piasku. Krawężniki stanowiące przednóżki są zagłębione w piasek. Ustawiamy je pionowo, jedną trzecią ich części umieszczamy w ziemi i łączymy drutem lub listwą.

Ogród, podobnie jak wiele innych w podmiejskiej dzielnicy był wprawdzie stosunkowo duży, lecz wąski i długi. Dom dzielił go na dwie prawie jednakowe części. Właściciele domu zapragnęli mieć od strony południowej obszerny taras, ale ponieważ z tej właśnie strony znajdowała się ulica, postanowili tak go rozplanować, aby był osłonięty od ciekawskich spojrzeń z ulicy. Poza tym chcieli, aby w ogrodzie znalazło się miejsce dla samochodów.

Trzeba więc było spełnić cały szereg warunków, do których doszedł jeszcze jeden: Schrederie pragnęli zrobić jak najwięcej sami. Po podliczeniu wydatków okazało się bowiem, że kupno i przebudowa domu pochłonęły już masę pieniędzy.

Obszerny taras

jest wybrukowany ceglastoczerwoną betonową kostką. Jego podbudowa składa się z ziemi, tłuczni, żwiru i piasku. Przed ułożeniem kostki podłoże należy ubić wibratorem.

Schody z lewej strony

prowadzą łagodnym łukiem do ogrodu. Stopnie mają 12 cm wysokości, co jest gwarancją wygody. Szerokość stopni wynika z grubości użytych krawężników i długości kostek.

Droga do wejścia głównego

wije się między drzewami i krzewami. Najpierw układa się całe kostki, a dopiero potem przycięte, dopasowane do obrzeży. Zastosowano tu wzór w jodełkę.

Duży plac postojowy

został wybrukowany – podobnie jak chodniki – w jodełkę. Jego powierzchnię okalają głęboko wkopane w ziemię krawężniki. Układa się je przed rozpoczęciem brukowania.

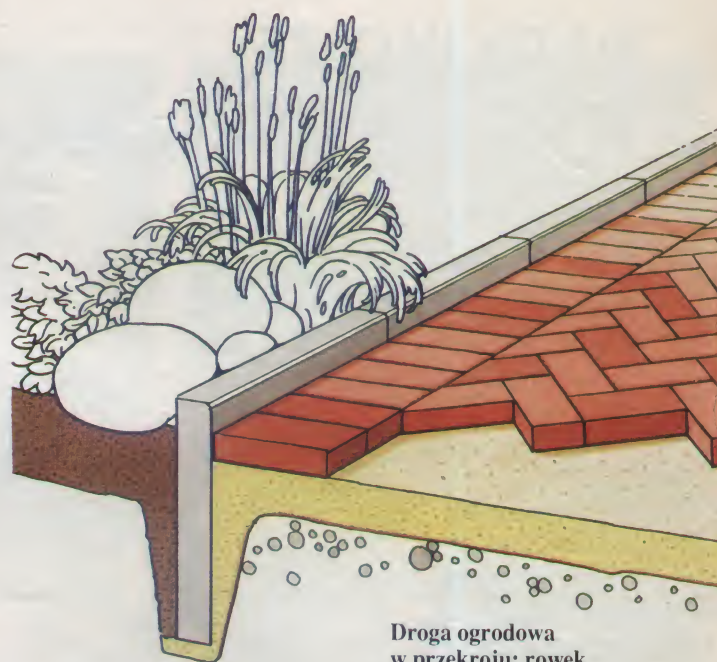
Drugie schody

mają prosty przebieg. Progi umieszczone na przedłużeniu ich stopni stanowią umocnienie podwyższonej grządki. Jest tam miejsce na roślinki, ale przede wszystkim na ozdobne kamienie.

Grządka czołowa i pergola

zamykają taras od strony ogrodu. Podobnie jak krawężniki użyte do budowy grządek i schodów, pergole (gotowy zestaw do składania) zrobiono z drewna impregnowanego ciśnieniowo.

Droga ogrodowa w przekroju: rowek na krawężniki, jak również całą powierzchnię do wybrukowania pokrywamy warstwą piasku, aby umożliwić szybki odpływ wody. Podłoże piaskowe trzeba dobrze ubić. Po ułożeniu wszystkich kostek należy zamulić je piaskiem i jeszcze raz ubić wibratorem.

Starannie przygotowany projekt ogrodu przyniósł oczekiwany efekt. Wszystkie życzenia zostały spełnione i teraz, gdy rodzina siedzi na tarasie, mając pod nogami własnoręcznie ułożoną nawierzchnię, wszyscy są bardzo zadowoleni ze swego dzieła: harmonijnie ukształtowany wzór, w którym dominują ceglasczerwona kostka i grube, ciemne krawężniki.

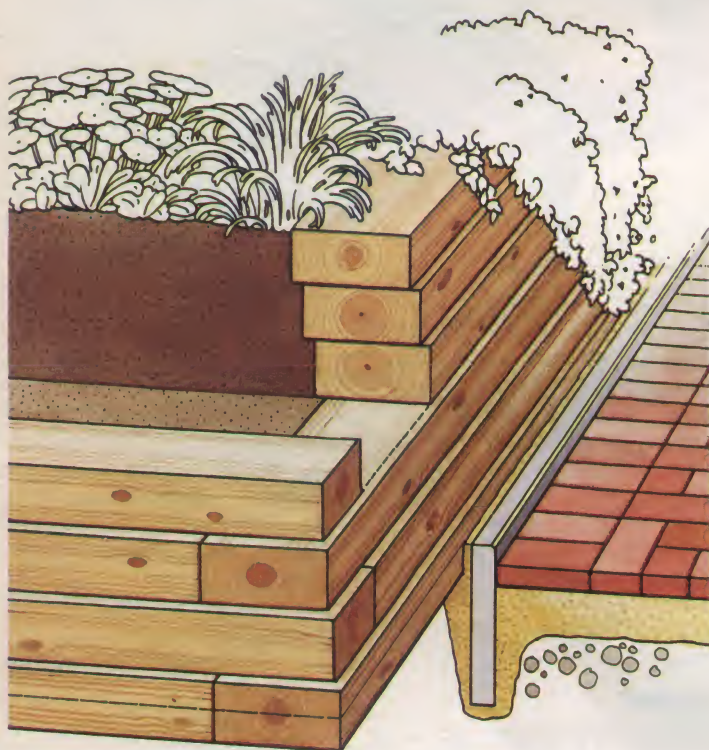
Właściwy materiał dla majsterkowiczów

Taras wyłożono betonową kostką i kantówką, ponieważ wyglądają one ładnie i harmonizują ze sobą, oraz dlatego, że łatwo je obrabiać. Gdy należało wybrać między cegłą klinkierową i kostką betonową, właściciel posesji zawahał się na moment, bowiem klinkier to jego wymarzony materiał. Ale niestety był on wyraźnie droższy niż bardzo do niego podobna, tak pod względem barwy jak kształtu, kostka betonowa. Przeważało to szalę na korzyść tej ostatniej.

Okazało się, że obróbka kostki betonowej jest prosta. Ponieważ była ona bardzo dokładnie wykonana, zwyczajnie ułożono ją na ubitym, wyrównanym podłożu. Tam, gdzie wymagała przycinania (np. na wijących się

PARKING ZA WYSOKĄ GRZĄDKĄ

Zamiast płotu funkcję ogrodzenia pełnią dwie podwyższone grządki.

Krawędziaki (12 x 24 cm) ułożone warstwami są nieznacznie cofnięte względem leżących niżej. Ich ciężar własny wprowadzie gwarantuje stabilność konstrukcji, ale jednakże lepiej przybić każdą warstwę w kilku miejscach gwoździami.

chodnikach), wystarczyło ją od spodu lekko podciąć szlifierką kątową i przelamać uderzając młotkiem. Tarcza ścierna do cięcia kamienia jest jednak bardzo opłacalną inwestycją!

Obudowa grządek z krawędziaków

Wysokie grządki są doskonałą zastaną od strony ulicy i od czoła tarasu. Ponieważ mrowanie wydawało się być na- zbytko skomplikowane, a ponad- to ze względów estetycznych był pożądaný jakiś inny ma- teriał, wybór padł na grube, im- pregnowane ciśnieniowo kra- wędziaki. Mają one przekrój

12 x 24 cm i dzięki znacznemu ciężarowi własnemu leżą bar- dzo stabilnie. Na wszelki wy- padek jednak sąsiednie war- stwy pozbijano gwoździami. Identyczne krawędziaki po- jawiają się w głębi ogrodu jako przednóżki na schodach i umocnienie na skarpach tarasu. Praca z tym materiałem da- wała dużo satysfakcji przede wszystkim dlatego, że obudo- wa grządek powstała bardzo szybko i wyglądała doskonale. Dzięki starannie przygotowa- nemu projektowi już przy za- kupie materiału było wiadomo, jak długie mają być poszcze- gólne belki i potem wystarczy- ło je tylko złożyć razem. Nie upłynęło wiele czasu i można już było posadzić pierwsze ro- śliny – nowy ogród był gotów!

Wąski chodnik

dający dostęp do tarasu i tylnej części ogrodu omija łukiem starą wiśnię. Przebieg tej drogi wytyczono za pomocą sznura mierniczego.

Wysokie grządki

zastępują płot: świetne rozwiązanie, gdyż roz- rośnięte krzewy stworzą zieloną ścianę zasła- niającą wnętrze posesji przed wzrokiem prze- chodniów i hałasem ulicznym.

PLANOWANIE

Zamierzając gruntownie przebudować swój dom i na nowo urządzić otaczają- cy go ogród, warto skonsultować się z architektem i poprosić go o naszkico- wanie projektu przynajmniej w zary- sie. Rozpracowanie szczegółów można pozostawić sobie. Przedtem jednak należy dokładnie przemyśleć, jakie funkcje ma pełnić ogród, zapoznać się z rozwiązaniami prezentowanymi w czasopiśmie i rozetrzeć się w skła- dach budowlanych za materiałami. Na- stępnie należy sporządzić projekt, w którym to i owo można jeszcze przesunąć oraz zastanowić się, które prace można by wykonać samemu.

WIADOMOŚCI

WRAZ Z AKCESORIAMI

Fotel, leżanka i jeszcze coś więcej

Gdy pogoda jest piękna, najlepiej odprężyć się i rozkoszować słońcem w ogrodzie na wygodnych meblach ogrodowych wykonanych z materiału odpornego na czynniki atmosferyczne. Firma Jardin oferuje nowe składane fotele oraz dopasowany do nich stół i praktyczne akcesoria. Należą do nich m.in. chroniące przed zanieczyszczeniem i wilgocią pokrowce, których nie zerwie wiatr, a także torba na służące do wyścielania foteli materacyki, które nie powinny pozostawać na zewnątrz, gdy pada deszcz.

Torba-jamnik, uzupełniająca komplet mebli Jardin, mieści 4 materacyki do wyścielania foteli.

Wszystkie części tej leżanki na kółkach można odpowiednio ustawić.

PŁOTKI Z TWORZYWA SZTUCZNEGO Bardzo łatwe w montażu

Płotki z elementów tworzywowych są stabilne i długo zachowują ładny wygląd. Materiał ten jest światłotrwały, odporny na wpływy atmosferyczne i nie wymaga konserwacji. Poza tym płoty tworzywowe są bardzo łatwe do zmontowania: z elementów składa się przęsta i wsuwa je pomiędzy wbite w ziemię słupki. Płot produkowany przez Kettlera posiada pergolę różaną, zdobiącą wejście do ogrodu.

WŁAŚCIWA PIELĘGNACJA

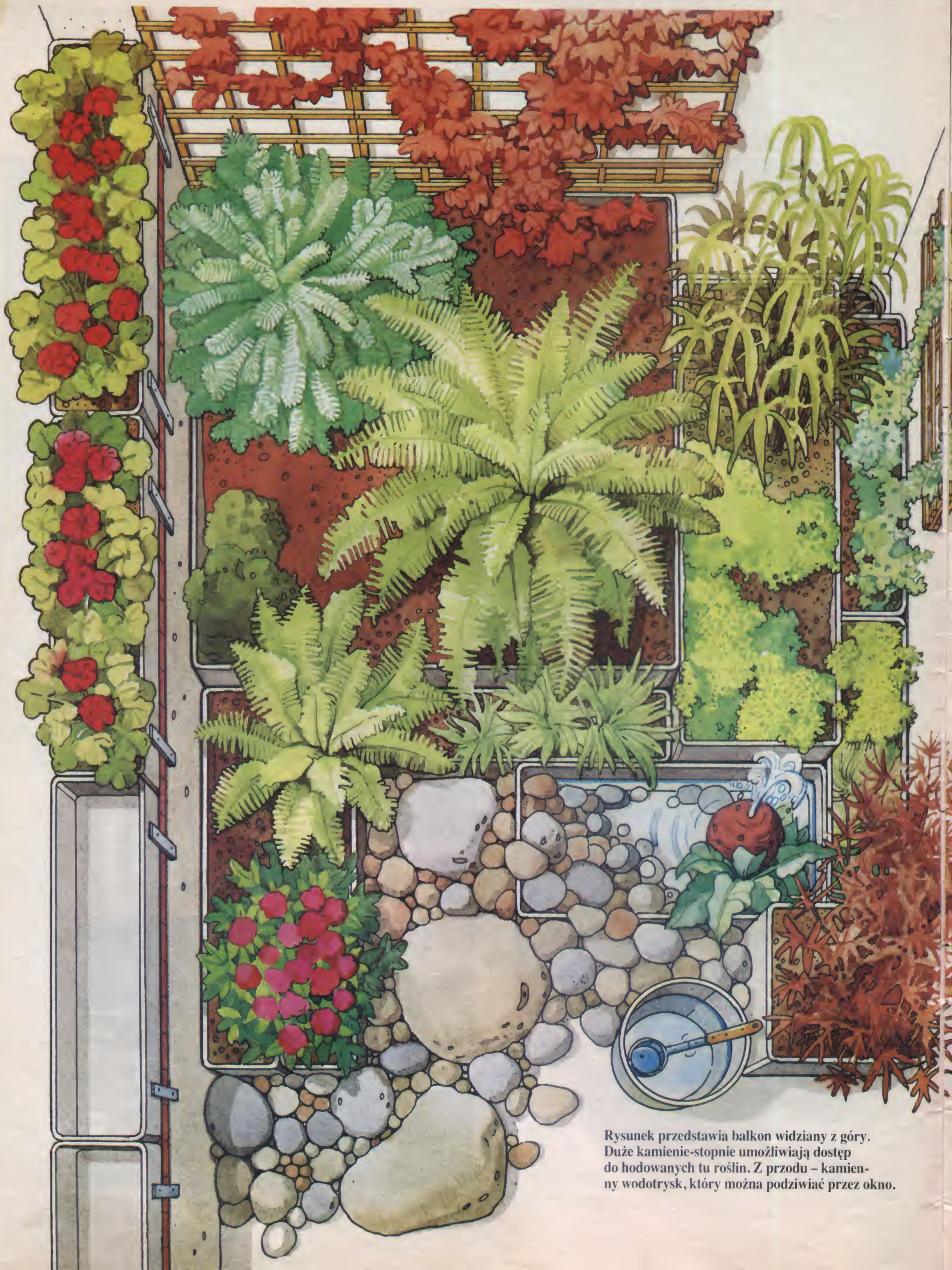
Meble i parkany z tworzywa sztucznego w zasadzie nie wymagają pielęgnacji. Jednakże do mycia ich należy używać wyłącznie łagodnych środków (w żadnym wypadku zawierających rozpuszczalniki!). Nie stosować proszków lub gąbek mogących zarysować ich powierzchnię.

LEKKIE I TRWAŁE

Komplet mebli ogrodowych

Meble z tworzywa nadają się doskonale do ogrodu. Łatwo je pielęgnować, są odporne na promieniowanie ultrafioletowe i wpływ warunków atmosferycznych, a poza tym są lekkie, dzięki czemu można je dowolnie ustawiać. Zestaw mebli do siedzenia „Derby” Siegiera jest wyjątkowo wygodny. Składa się z foteli o nastawnych, czteropozycyjnych oparciach, taboretów, które można wykorzystywać także jako pomocnicze stoliki oraz stołu 95 x 95 cm z otworem w blacie na parasol. Materacyki przeznaczone do wyścielania foteli są oferowane w 40 różnych wzorach.

Rysunek przedstawia balkon widziany z góry. Duże kamienie-stopnie umożliwiają dostęp do hodowanych tu roślin. Z przodu – kamienny wodotrysk, który można podziwiać przez okno.

OGRÓD NA PIERWSZYM PIĘTRZE

Królestwo roślin
w miejsce składu nieprzydatnych
mebli to najlepszy
sposób urządzenia balkonu.

Jeśli pod balkonem od wczesnego ranka do późnego wieczora jeżdżą samochody, jeśli znajduje się on od strony północnej i nigdy nie oświetla go słońce, albo gdy jest na nim tylko tyle miejsca, by postawić stolik składany lub dwie skrzynki piwa, wtedy trzeba się dobrze zastanowić, co począć z tą dodatkową powierzchnią.

Często taki niepraktyczny balkon staje się składowiskiem rupieci, których nie chce się wynieść do piwnicy lub wystawić pod śmietnik. A naprawdę szkoda, by pełnił on taką funkcję. Zwłaszcza wtedy, gdy – tak jak w wielu nowo budowanych mieszkaniach – przylega do pokoju stołowego i jest dobrze widoczny przez duże okno.

Piękny widok można stworzyć samemu

Najlepszym rozwiązaniem byłoby przekształcenie balkonu w mały ogród. Grządkami mogą się stać donice i pojemniki różnej wielkości, ustawione blisko siebie. Korzystny wygląd mają pojemniki o zróżnicowanej wysokości, piętrzące się aż do poręczy. Obramowanie ogródka mogą stanowić kratki na pnącza i skrzynki na balustradzie obsadzone kwiatami.

Balkon, który tu prezentujemy, był położony bezpośrednio przy ulicy i – chociaż zwrócony na południe – bardzo zacieniony. Dlatego wyszukaliśmy rośliny akceptujące takie warunki oświetlenia: paprocie, bambus, małą

sosenkę oraz kilka gatunków płożących się, które w normalnych ogrodach rosną pod drzewami i krzewami. Wszystkie te rośliny są zimotrwałe i nie wymagają żadnych zabezpieczeń. Nic nie stoi na przeszkodzie, by luki między niezmiennym kompletem roślin podstawowych wypełniać corocznie różnymi kwiatami letnimi.

Prawdziwą perłą naszego ciemnego ogródka jest kamienny wodotrysk urządzonej w dużym pojemniku wśród głazów. Ożywia on kompozycję i tworzy at-

Widok jak w ogrodzie botanicznym: przestępując próg balkonu wkraczamy w świat zieleni z kamiennym źródłem w centrum. Rośliny czują się tu doskonale. Znajdzie się tu jeszcze miejsce na wygodny fotel.

Zdjęcia:
Marco Moog;
rysunek:
Jochen Pape

POJEMNIKI KWIATOWE

Warto zastosować
wiele pojemników
o różnej wielkości.

Wąskie lub szerokie, płaskie i kwadratowe, okrągłe lub kanciaste: pojemniki kwiatowe mogą się różnić między sobą kształtem, wielkością i materiałem.

Z myślą o urządzeniu ogródka balkonowego powinniśmy nabyć możliwie dużo średniej wielkości pojemników czworokątnych. Łatwo je przesuwac (ważne przy komponowaniu roślin) i ustawić nie pozostawiając prawie żadnych luk.

My wybraliśmy pojemniki z eternitu oferowane w dużym asortymencie. Jest to mocny materiał, trwały i odporny na mroz.

Rośliny mogą się rozwijać prawie wszędzie: kratki dla pnączy zakryją gołe ściany. Kratek z listew przytwierdza się do ściany za pomocą kołków i wkrętów zachowując 2-5 cm odstęp.

Największa skrzynia przeznaczona dla paproci trafiła w najdalszy kąt balkonu, pod kratę z pnączami. Wypełnia się ją ziemią i obsadza roślinami dopiero po ustawieniu na miejscu.

Obok wielkiej skrzyni umieszczono kilka mniejszych pojemników, które można przesuwac i wypełnić nimi nieduże luki. Nadają się one dla roślin o indywidualnych wymaganiach.

Kamienny wodotrysk jest zaopatrzony w naczyne i pompkę. Umieściliśmy go w większym pojemniku, tak, aby była widoczna tylko dekoracyjna skala wulkaniczna.

Pojemniki eternitowe są produkowane w kolorach jasnoszarym, zielonym, brązowym i czerwonym. Bez trudu można je też pomalować.

mosferę na balkonie. Rośliny lubią świeże, odrobinę wilgotne powietrze, a mieszkańcy mogą się rozkoszować delikatnym szmerem wody!

Dobra ziemia, zdrowe rośliny

Im rośliny mają mniej miejsca na korzenie, tym ważniejsza jest jakość podłoża: musi ono mieć dostateczną ilość składników pokarmowych i zdolność magazynowania wody. Najlepiej kupić ziemię do kwiatów balkonowych lub wprowadzone ostatnio na rynek (w Niemczech) specjalne podłoża dla roślin niekwitnących i kwiatowych, wzbogacone odpowiednio zestawioną mieszanką nawozów. Ponieważ zapas tych nawozów zwykle już po kilku tygodniach ulega wyczerpaniu,

trzeba go często uzupełniać w okresie wegetacji.

Nie mniej ważną sprawą niż podłoże jest dobry drenaż, gdyż stojącej wody nie znieś prawie żadna roślina. Jeśli pojemniki są poza zasięgiem deszczu, wtedy wystarczy umieścić na ich dnie grubą warstwę keramzytu, która przejmie nadmiar wody przy podlewaniu. Jednakże nie jest ona w stanie wchłonąć deszczówki po silnej ulewie. Dlatego pojemniki na balkonach nieosłoniętych muszą koniecznie posiadać duże otwory drenażowe i stać nieco wyżej, tak, aby woda mogła szybko spłynąć.

Nawet mało doświadczonemu ogrodnikowi może się w pełni udać założenie balkonowego ogródka.

Pojemniki kwiatowe: Samen-Fahrholz, Hamburg; kamień-wodotrysk: Heissner

WIADOMOŚCI

Miejsce przy kratce można zarezerwować zarówno dla pnączy zimowielonych (np. bluszcz) jak i sezonowych, kwitnących latem.

Pompę instaluje się w naczyniu, a kamień ustawia na dziurkowanej pokrywce. Następnie nalewa się wody aż po brzeg.

Woda powoli ciurka po odłamku chropowatej lawy. Światło i cień pląsają na połyskliwej powierzchni; kamień-wodotrysk zdaje się żyć, podobnie jak otaczające go rośliny.

Bardzo stabilne bloczki LaLinia.

Eleganckie betonowe płyty i kamienna kostka.

Bloczki Botanico wraz z roślinami tworzą zieloną ścianę.

MURKI OPOROWE I PŁYTY

Betonowe elementy małej architektury

Nowe bloczki betonowe i systemy murowe firmy Stein+Design ułatwiają wznoszenie murków oporowych, ogrodzeń czy umocnień tarasów. Bloczki LaLinia układa się jedne na drugich szerszym lub węższym bokiem. Do ustawienia elementów Botanico nie potrzeba ani narzędzi, ani zaprawy – powstaje szachownica, którą można obsadzić roślinnością. Blіszsze informacje: Stein+Design, Postfach 6849, 7800 Freiburg.

Ulubiony zakątek WŚRÓD ZIELENI

**ŁAWA NAROŻNA
NIE PRZYPADKOWO
KOJARZY SIĘ
Z BEZPIECZEŃSTWEM
I PRZYTULNOŚCIĄ;
JEST TO EFEKT
OBECNOŚCI ŚCIANY,
KTÓRĄ MAMY
ZA PŁECAMI.
SIEDZĄC W TAKIM
MIEJSCU MOŻEMY
SIĘ ZUPEŁNIE
ROZLUŻNIĆ,
ZWŁASZCZA
GDY JEST
TO MASYWNA
ŁAWKA Z LI-
TEGO DREWNA.**

Własny ogród staje się coraz częściej miejscem urlopu, zwłaszcza gdy lato jest chłodne i deszczowe. Oczywiście, że za milion można kupić kilka plastikowych foteli, by umeblować ten zakątek wśród drzew, ale prawdziwi majsterkowicze i amatorzy drewna inaczej wyobrażają sobie „przysłaną ławkę”.

Ten rodzaj impregnowanego ciśnieniowo drewna oferuje się czasem jako podkłady, ale jest ono znacznie słabsze niż drewno używane na kolei. Krawędziaki te mają równe, gładkie powierzchnie i sfazowane krawędzie. Po przycięciu na długość surowe krawędzie trzeba oczywiście obrobić.

Budowę kącika zaczynamy od wykopania rowka o głębokości ok. 30 cm. Jeśli ktoś chciałby brukować, to musi usunąć grunt macierzysty z wytyczonej powierzchni i zastąpić go warstwą żwiru, który należy dobrze ubić.

Krawędziaki lub podkłady ustawiamy pionowo (sprawdzamy to poziomnicą) i łączymy przysrubowując od tyłu solidną łatę. Aby ułatwić sobie pracę przy ubijaniu ziemi, warto poprosić kogoś o przytrzymanie pali.

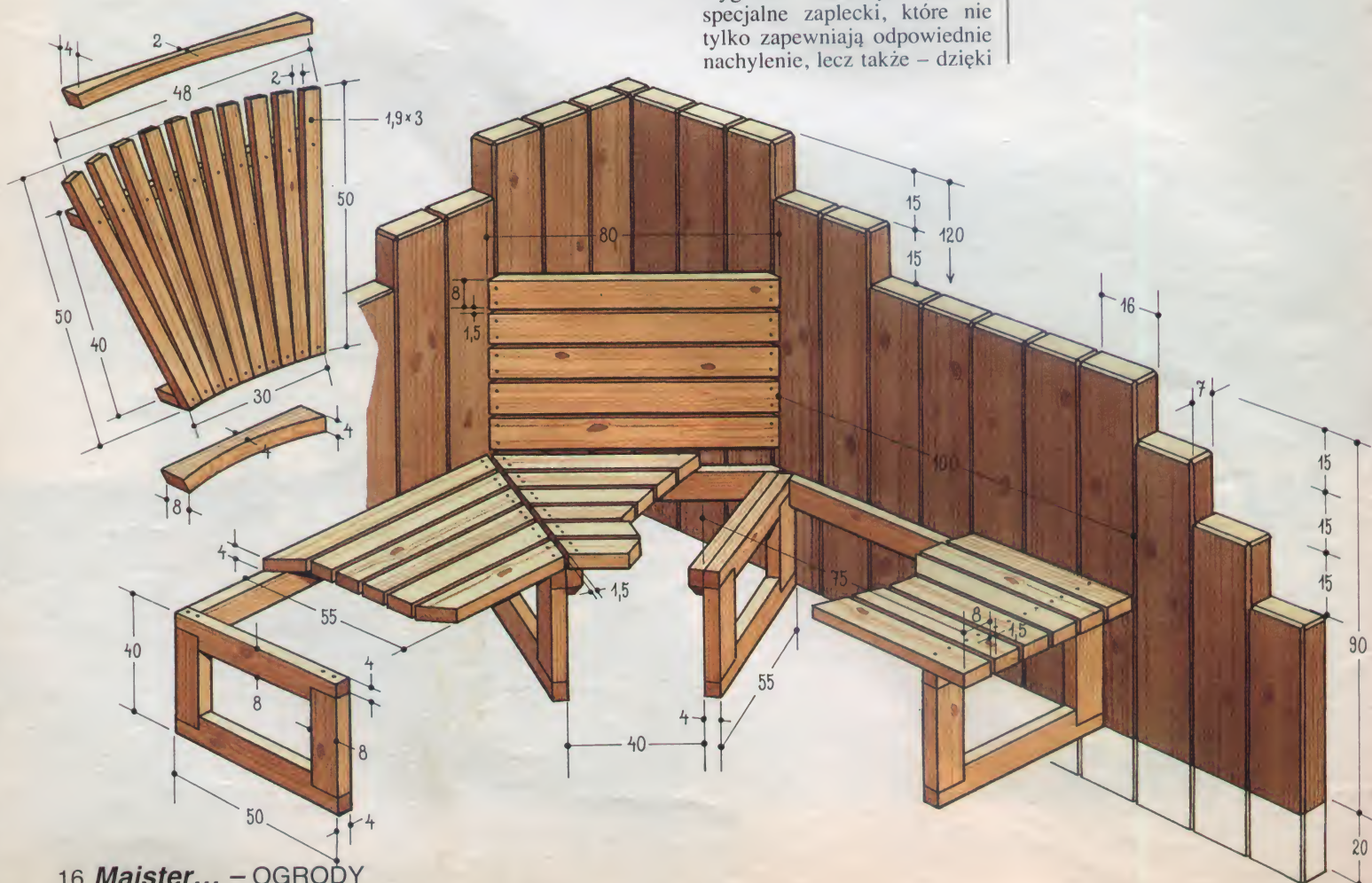
Ramy stanowiące podpory siedziska łączymy wykonując wręby tyl-

materiał	wymiary	długość	ilość/ sztuki
krawędziaki impregnowane ciśnieniowo, heblowane			
palisada	70 x 160 mm	3 m	10
ławka	40 x 80 mm	3 m	10
belka narożnikowa	70 x 70 mm	1,5 m	1
listwy sosnowe na oparcia	19 x 30 mm	2,4 m	7
wkręty krzyżakowe	6 x 70		130
wkręty krzyżakowe	3,5 x 35		60

Konstrukcję ławki narożnikowej przedstawia poniższy rysunek. Otacza ją z dwóch stron palisada o schodkowo zmieniającej się wysokości, wykonana z solidnych pali lub podkładów. Siedzisko, ze względu na walory użytkowe, nie jest załamane pod kątem prostym, lecz dwukrotnie pod kątem 45°. Dzięki temu zyskuje się o jedno miejsce więcej. Ponieważ ławki z oparciem prostopadłym do siedziska są niezbyt wygodne, radzimy wykonać specjalne zapleczy, które nie tylko zapewniają odpowiednie nachylenie, lecz także – dzięki

lekkiemu zaokrągleniu – będą dopasowane do kształtu ciała.

Naturalnie konstrukcję tę można nieco zmienić, dostosowując ją do warunków konkretnej działki. Jeśli nie jest to podyktowane istotnym powodem, dwóch wymiarów nie powinno się jednak zmieniać: wysokości siedziska i jego szerokości, gdyż są to wartości optymalne dla przeciętnego użytkownika.

ko w parze elementów. Oszczędzamy w ten sposób drewno.

Stawiamy ramy podporowe ławki (cztery sztuki) i przyśrubowujemy je do palisady. Uwaga! Obydwie ramy wewnętrzne muszą być dłuższe o 5 cm od zewnętrznych, gdyż są one ustawione skośnie względem ścian (kąt: $2 \times 45^\circ$).

Również pod kątem 45° względem ścian przykręcamy w narożniku łaty stanowiące oparcie środkowego segmentu ławy. Najlepiej wykonać to ręcznie za pomocą wyrzynarki lub pilarką tarczową wyposażoną w szynę prowadzącą.

Ulubiony zakątek

Zaciszny kącik urządza się zazwyczaj w tej części ogrodu, w której roślinność będzie go osłaniać przed wiatrem i ciekawymi spojrzeniami sąsiadów. Ponadto, narożnik w proponowanym tu kształcie najlepiej zlokalizować tak, aby zwrócony był na południe lub zachód. Dzięki temu słońce będzie w nim gościć także w godzinach popołudniowych. Ale jeśli ma to być kącik śniadaniowy, powinien być zwrócony ku wschodowi lub południowi.

Naszą ławkę zbudowaliśmy w zarośniętym zakątku płaskiego ogrodu. W przypadku małej parceli narożnik można usytuować bezpośrednio przy ogrodzeniu, a w ogrodzie pagórkowatym na jednym ze zboczy i wtedy ramiona palisady mogą jednocześnie umacniać skarpę. Ale jeżeli ściany narożnika – z pewnością dostatecznie mocne – mają powstrzymywać napór ziemi z jednej strony, trzeba pamiętać o bezpieczeństwie tej konstrukcji. Oznacza to, że krawędziaki (podkłady) trzeba wkopać na głębokość równą grubości warstwy napierającego gruntu. Jest to gwarancją stabilności ścian także podczas opadów deszczu.

Do budowy ławki z palisadą warto użyć drewna impregnowanego ciśnieniowo, które można kupić w dobrze zaopatrzonych składach drzewnych

Wszystkie podpory ławki już stoją. Są przyśrubowane do krawędziaków i połączone łąką nośną, biegnącą przy palisadzie. U góry obu ram środkowych zostały przytwierdzone dodatkowe listwy nośne (por. rysunek na poprzedniej stronie!).

Jeśli szczeliny na styku segmentów ławki mają przebiegać równo, należy dokładnie podzielić kąt. Z kąta 45° otrzymujemy dwie połówki $2 \times 22,5^\circ$. Układamy deseczki segmentu środkowego i zaznaczamy linię cięcia.

Zanim uruchomimy wyrzynarkę, by przyciąć czoła łat pod kątem $22,5^\circ$, lepiej sprawdzić ten kąt jeszcze raz! Dla większej pewności warto zostawić naddatek i dopiero na koniec przyciąć na wymiar. Krawędzie ukosujemy.

Wstawiamy deseczki segmentu środkowego dbając o zachowanie równej szczeliny.

Ulubiony zakątek

i ogrodniczych jako materiał do zastosowania na zewnątrz. Czy drewno to ma pozostać w kolorze zielonym, nabytym wskutek impregnacji, czy też ma być zabarwione na brązowo lakierem niekryjącym, jest już sprawą gustu. Gdyby ktoś chciał pomalować je farbą kryjącą, powinien poczekać z tym jakiś czas, aby impregnat solny wywietrzał. Po kilku tygodniach nanosi się

Zaplecki o wygodnym zaokrągleniu wykonujemy w sposób następujący: W szerokich poprzeczkach, górnej i dolnej, wycinamy łagodne łuki. Ich przebieg wykreślamy przy pomocy wygiętej, cienkiej listewki.

Nawiercamy otwory przeznaczone na wkręty. Jeśli używamy wkrętów krzyżakowych i wkręcamy je za pomocą wiertarki, otworów nie trzeba fazować. Łebki zagłębiamy pod powierzchnię drewna, aby nie zagrażały odzieży.

Aby zabezpieczyć powierzchnię zaplecek wykonanych ze zwykłych (nie impregnowanych) listew heblowanych, nałożyliśmy podwójną warstwę lakieru akrylowego. Lakier schnie w ciągu kilku godzin i jest odporny na wpływy atmosferyczne.

podkład, który gruntując materiał zapobiegnie przebiciu impregnatu. Dopiero wtedy można malować farbą nawierzchniową.

Jeśli postanowiliśmy nie malować drewna, to musimy liczyć się z tym, że po kilku latach zszarzeje pod wpływem nadfioletu obecnego w świetle słonecznym. Ale wtedy można odświeżyć jego barwę zielonym lazurem. Drewno niemalowane ma pewną zaletę: jeśli dysponujemy agregatem do mycia pod ciśnieniem, możemy dwa, trzy razy w roku usuwać z palisady silnym strumieniem wody porosty i ptasie odchody. Powierzchnie malowane są mniej odporne i farba łatwo się złuszcza przy takim myciu. ■

WIADOMOŚCI

KOMINEK OGRODOWY

Do pieczenia i opiekania

Nabytek ten niewątpliwie urozmaici życie ogrodowe, bowiem „Duetto” jest połączeniem piekarnika i grilla, a jednocześnie może służyć jako zwykły kominek. W jego skład wchodzi opiekacz z rusztem typu „bio” (kapiący tłuszcz odpływa), piekarnik do pizzy oraz dymnik. Konstrukcję tę łatwo złożyć samemu. Jest ona oferowana także w wersji bez podstawy (Stała Wystawa Budownictwa, 00-716 Warszawa ul. Bartnicka 26).

Ustawiony na tarasie lub w ogrodzie ten kominek-opiekacz zajmie sporo miejsca, gdyż ma on, 2 m wysokości i 2,1 m długości! Niewątpliwie może być interesującą dekoracją!

ŁATWOŚĆ MONTAŻU

Płoty z tworzyw sztucznych

Produkowane przez firmę Dimap parkany z tworzyw sztucznych nie wymagają konserwacji i są łatwe w montażu. Gotowe przesła łatwo łączy się ze słupkami. Jeśli ktoś chce mieć bardziej oryginalne ogrodzenie, może łączyć ze sobą elementy różnych modeli. Bliższe informacje: Dimap GmbH, Postfach 695, 6600 Saarbrücken.

Wzory parkanów, można ze sobą łączyć: „Friesland” i „Schleswig” (w środku).

AERATOR

Przewietrzanie darni

Z końcem zimy trawnik jest na ogół bardzo zbity, i aby dobrze „wystartował” na wiosnę potrzebuje intensywnej pielęgnacji. Aerator firmy Gardena płytko przecina twardą glebę i jednocześnie usuwa spilśnienie darni i kępy mchów.

OCHRONA ROŚLIN

Preparat przeciwko mączniakowi

Mączniak prawdziwy i inne choroby grzybowe wyrządzają dużo szkód. Jak dotąd skuteczne były tylko fungicydy, a więc trujące środki grzybobójcze. Nowo opracowany Compo-Milsana jest produktem naturalnym, na bazie roślinnej. Pożytku się go z nadziemnych części pewnego gatunku rdestu i sporządza z niego roztwór do oprysku, w przeciwieństwie do fungicydów zupełnie nieszkodliwy dla owadów. Opryski przeprowadza się początkowo co 10 dni, a później co dwa tygodnie.

Na bazie roślinnej: nowy, nietoksyczny preparat ochrony roślin, umożliwiający zapobieganie chorobom grzybowym.

WAKACJE WE WŁASNYM OGRODZIE

Ogród to miejsce pracy i wypoczynku wśród roślin, to nasz własny, mały świat, do którego uciekamy przed hulaśliwą codziennością. W domku o wieńcowej konstrukcji, wybudowanym w ogrodzie, można schronić się i wspaniale wypocząć.

Nie wszyscy lubią wyjeżdżać na wakacje setki kilometrów od domu. We własnoręcznie zbudowanym domku w swoim ogrodzie można wypocząć równie dobrze, jak na wczasach. Wieczne powroty do swego łóżka nie ujmują tej formie wakacji – wręcz przeciwnie.

Ogród nie musi być położony blisko domu. Może znajdować się gdzieś dalej, dokąd trzeba dojechać autobusem lub samochodem. Ważne jest tylko, by było w nim dość miejsca na drewniany domek. Wybór domku zależy od potrzeb i zawartości portfela, bowiem oferta

Letnie popołudnie w domku ogrodowym.
Leniuchowanie, robótki ręczne,
trochę pracy na grządkach, relaks
i rozkoszowanie się spokojem...

jest naprawdę duża. Prezentowany tu domek firma Ostermann & Scheiwe oferuje w czterech wielkościach, z werandą i komórką lub bez tych dodatków.

Najmniejszy domek ma 5,50 m² powierzchni, a największy 7,90 m². Weranda i przybudówka mają stałą powierzchnię, odpowiednio: 7,13 m² i 3,56 m². Jest więc dość miejsca, by czasem spędzić w takim domku weekend albo przenocować gości lub zajmować się swoim hobby. Nadaje się on świetnie

do urządzania letnich zabaw. Solidna konstrukcja wytrzyma każdy napór (i oczywiście każdą burzę). Ściany są zrobione z desek wieńcowych o grubości 28 mm, a dach i podłoga z desek profilowych 24 mm. Zastosowano wyłącznie lity, niemalowany świerk. Jeśli ktoś woli kolorowe powierzchnie, może domek pomalować lakierem kryjącym lub niekryjącym.

Przeglądając fotografie z montażu domku nietrudno zauważyć, że jest to zajęcie bardzo

Lity świerk od podłogi po dach

Legary podłogowe spoczywają na bloczkach fundamentowych, wkopanych w podłoże. Krawędziaki zewnętrzne zostały połączone w narożnikach na zakładkę i ześrubowane, a od wewnątrz przytwierdzone do fundamentu za pośrednictwem kotew.

Wszystkie pozostałe legary przymocowano do ramy spodniej tylko przy pomocy okuć kątownikowych. W miejscach skrzyżowań krawędziaków znajdują się bloczki fundamentowe, które mogą być tutaj mniej niż w narożach.

Domek ogrodowy „Eden”:
Osmo Gard – Ostermann
& Scheiwe, Hafenweg 31,
4400 Münster

Po sporządzeniu ramy nośnej należy jeszcze raz dokładnie sprawdzić jej położenie za pomocą poziomnicy.

Domek w dwa dni

Teraz można już przystąpić do układania pierwszego wienca z desek ściennych. Mają one wpusty i pióra, a przy końcach wycięcia, które umożliwiają wykonanie mocnych połączeń w narożnikach.

Prefabrykowana podłoga: układa się ją po zmontowaniu najniższego wienca. Na tym etapie pracy łatwo się jeszcze posługiwać długimi deskami.

Zaopatrzone naokoło we wpusty okno i drzwi wstawia się w ściany zbudowane w połowie.

Płatwie spoczywają w wycięciach w szczytach i są przytwierdzone od wewnątrz za pomocą kotew. Listwa wyrównawcza pomaga ustawić płatwie w jednej płaszczyźnie.

Drewno na podłogę werandy jest impregnowane ciśnieniowo. Aby ułatwić odpływ wód opadowych, zostawia się między deskami szczeliny.

Dach werandy podpierają trzy słupy zakończone trzewnikami o regulowanej wysokości, które są zakotwiczone w bloczkach fundamentowych.

łatwe. Wszystkie części są tak dobrze przygotowane, że pasują do siebie już przy pierwszej próbie (szczegółowa instrukcja jest tu bardzo pomocna). Jedyne zadanie, które wymaga od budowniczego większej uwagi, to złożenie ramy spodniej: przy tej pracy raczej nie powinniśmy rozstawać się z poziomnicą!

Krawędziaki spoczywają na bloczkach fundamentowych, a w narożach są ześrubowane razem za pośrednictwem oku-

kątowych. Ponieważ domek ten jest pomyślany przede wszystkim na lato, nie trzeba izolować go od spodu. Gdy tylko jest już gotowa rama

**Ściany szybko
rosną**

spodnia, układa się pierwszy wieniec z desek ściennych oraz podłogę, a następnie

To już jedna z końcowych operacji: naokoło przybijają się okapy i ozdobne deski szczytowe. Występ dachu nad przybudówką odcina się i skracają okap.

Podobnie jak belki dachowe domku, również płaty werandy spoczywają w wycięciach w ścianach szczytowych. Są one dokładnie dopasowane i po przykręceniu ich nie widać żadnych szczelin.

Balustrada werandy składa się z trzech przesł. Klocki dystansowe ułatwiają zachowanie stałych odstępów między deseczkami.

Połączenia płaty ze słupami za pośrednictwem dziurkowanych pasków blachy stanowią zabezpieczenie dachu przed wiatrem.

Dach, balustrada werandy i przybudówka są już gotowe. Deski dachowe mają wpust i pióro dając w efekcie powierzchnię bez szczelin.

Czerwona dachówka bitumiczna z posypką mineralną to niewątpliwie eleganckie pokrycie dachu. W zestawie standardowym znajduje się zielona papa w belach.

wznosi ścianę do połowy wysokości. Teraz montuje się okno i drzwi. Ich ościeżnice są zaopatrzone dookoła we wpusty i po prostu wsuwa się je od góry w otwory. Ponieważ drewno z biegiem czasu nieco się kurczy, nad każdą z ram trzeba pozostawić odstęp 5 cm. Szczeliny te zostaną później zasłonięte przez listwę przymocowaną do ramy. Szczyty domku nakłada się w całości. Są w nich zrobione

wycięcia na belki dachowe, które po prostu się w nie wkłada i przytwierdza do szczytów za pośrednictwem kotew płytowych. Teraz przybijają jeszcze tylko deskowanie dachu, okapy i ozdobne deski szczytowe, jak również posyćcie z papy lub dachówek bitumicznych i dom jest już gotowy do użytku. Cała budowa zajęła jeden weekend; jeśli ma być także weranda i przybudówka, trzeba poświęcić jeszcze dwa dni.

MARZENIA POD ROMANTYCZNĄ PERGOLĄ

Ławeczka pod pergolą obrosniętą bluszczem, różami lub powojem zachęca do odpoczynku. Budowa tego kącika to prawdziwa przyjemność, gdyż składa się go z elementów.

W ogrodzie powinny być co najmniej dwa ładne miejsca do siedzenia: jedno większe, umożliwiające spotkania całej rodziny, krewnych i przyjaciół oraz drugie, mniejsze, przeznaczone dla jednej lub dwóch osób, położone w najpiękniejszym i najcichszym zakątku posesji. W takim ustroniu można zaszyć się zawsze wtedy, gdy potrzebujemy trochę samotności albo chcemy

poczytać w ciszy lub po prostu odrobinę pomarzyć. To wszystko mieliśmy na myśli decydując się na zbudowanie pergoli z półkolistym łukiem, ławeczką i kolumnami oplecionymi przez pnącza. Aby jednak był to naprawdę ulubiony kącik, powinien znajdować się w odpowiednim miejscu. W pełnym słońcu lub w półcieniu, z widokiem na piękną rabatę, grupę krzewów lub drzewo – każdy ma swoje upodobania.

Ponieważ ta pergola ma tylną ściankę, która z biegiem czasu pokryje się zielenią, można ją także wykorzystać do zastąpienia mniej ciekawych obiektów w ogrodzie lub – pod warunkiem, że rozbuduje się jej skrzydła – do odgródzenia się

PLANOWANIE

■ Przed udaniem się do sklepu budowlanego po elementy pergoli należy wybrać odpowiednie dla niej miejsce w ogrodzie.

■ Aby wyobrazić sobie wielkość tego zakątka, można ułożyć na ziemi ramę z listew (lub dobrze widocznej linki).

■ Jednocześnie należy przygotować otoczenie pergoli. Może trzeba przesadzić niektóre rośliny lub posadzić nowe, bardziej okazałe? A może należy przyciąć krzewy? Wszystkie te zabiegi najlepiej przeprowadzić wczesną wiosną!

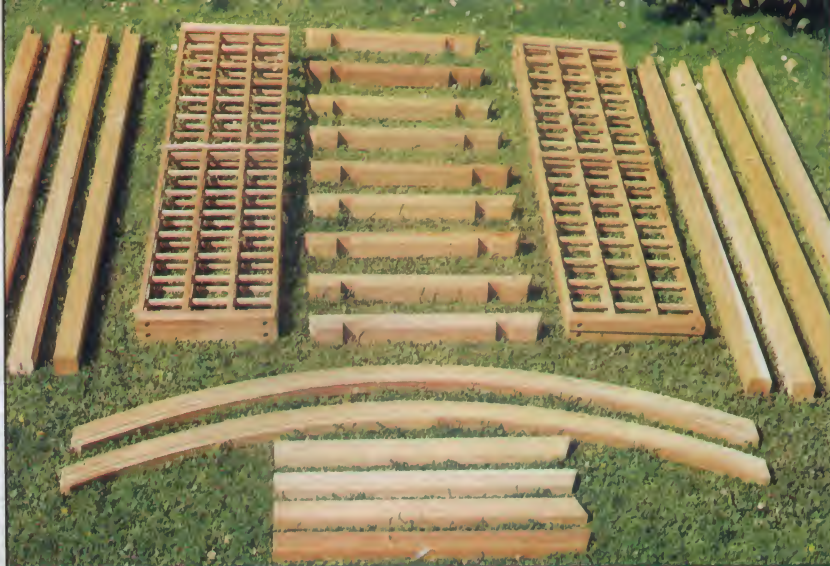
Powojnik (u góry) należy do najpiękniejszych roślin pnących. Kwiaty są duże i mają piękne, jaskrawe kolory. Zależnie od odmiany kwitnie wiosną, latem lub jesienią.

BUDOWA PERGOLI TO JAK ZABAWA KLOCKAMI

Z gotowych elementów
można zbudować
pergolę lub altanę.

Oto zestaw elementów do budowy pergoli z ławeczką. Są one wykonane z drewna jałowca wirginijskiego, wystarczy tylko złożyć je razem.

Podstawowa część pergoli – prosty, wolno stojący łuk różany – może być bardzo dekoracyjny.

od sąsiadów. Aby znaleźć właściwą lokalizację, najlepiej wziąć wygodne krzesło i wędrować z nim po ogrodzie próbując, które miejsce będzie najodpowiedniejsze.

Pergola z ławką może jednak spełniać także inne funkcje, np. stanowić, wspólnie z jedną lub dwoma dalszymi, element architektoniczny wyznaczający przestrzeń przydomowego tarasu wykorzystywanego do spotkań towarzyskich (ławka ma 180 cm długości!) lub stać na końcu cienistej ścieżki albo po prostu w warzywniku i służyć do odpoczynku, po pracy na grządkach.

Zakątek, łuk różany, cienista aleja

Pergola bez ławeczki może pełnić rolę łuku różanego przy wejściu do ogrodu, arkady w pobliżu domu lub szczególnie dekoracyjnego parkanu.

Aby jednak włożone pieniądze i praca nie poszły na marne, powinniśmy dobrze się zastanowić, gdzie i co należałoby zbudować. Konieczny może się okazać plan ogrodu z naniesionym na nim domem, tarasem, rabatami, poszczególnymi drzewami i krzewami. Do wyszukania najwłaściwszego położenia pergoli warto wykorzystać jej papierowy model (w skali), który można by przesuwać po sporządzonym planie.

Po wyborze właściwego miejsca przychodzi kolej na wytyczenie obiektu. Trzeba to zrobić precyzyjnie, bo tak jak zawsze, gdy mamy do czynienia z gotowymi elementami, konstrukcja

Słupy pergoli zakończone są okuciem unieruchomionym w bloczku fundamentowym o wysokości 30 cm. Przed zabetonowaniem należy je wypoziomować przy pomocy łat.

Przed przytwierdzeniem słupów do okuć śrubami (50 mm długości) z sześciokątnym łebkiem, należy sprawdzić ich ustawienie jeszcze raz za pomocą poziomnicy.

Róża pnąca
„Köln am Rhein”

Kraty dla pnączy wstawia się pomiędzy słupy i przykręca od wewnątrz. Aby były dobrze dopasowane, słupy muszą być precyzyjnie ustawione.

Krawędziaki stanowiące dolne i górne brzegi krat mają wcześniej wykonane wiertarką otwory, poprzez które wkręca się skośnie śruby mocujące.

Elementy łukowe wkłada się i przyśrubowuje do wrębów wykonanych w szczytach słupów. Ważne jest, aby wcześniej dokładnie wymierzyć i wypoziomować ustawienie słupów.

Półkoliste łuki sięgają tylko do połowy słupów, gdyż przewidziano tam jeszcze miejsce na belki segmentów bocznych. W łuku różnym łuki zakańczają się klockami.

Łuki połączone nałożonymi i przykręconymi od góry szczeblami tworzą efektowną drabinę. Gęstość drabinki zależy od ilości szczebelków i szerokości odstępów między nimi.

MATERIAŁ

Dotychczas sądzono, że najtrwałszym materiałem do budowy altanek, ławeczek lub łuków stojących w ogrodzie jest drewno impregnowane ciśnieniowo. Od pewnego czasu stosuje się jednak również drewno jałowca wirginijskiego (sprowadzane z Kanady). Drewno to jest niezwykle trwałe bez dodatkowej impregnacji. Zawiera już to wszystko, co innym gatunkom trzeba dostarczyć poprzez nałożenie powłok ochronnych lub impregnację. Drewno jałowca wirginijskiego zabezpiecza się jedynie (np. olejem roślinnym) w celu utrwaleńia silnego, czerwonego zabarwienia. Bez tej ochrony drewno z biegiem czasu straciłoby kolor.

Suchodrzew
Dropmore Scarlet

PODPORA DLA ROŚLIN PNĄCYCH: KRATY

Wśród wonnych
kwiatów i gęstej zieleni
łatwo się rozmarzyć.

musi być wzniesiona z milimetrową dokładnością, aby nie było problemów z montażem pozostałych części. Sztukowanie nie tylko szpeci, ale i sprawia, że obiekt jest mniej wytrzymały. Należy starannie rozmieścić bloczki fundamentowe pod słupy pergoli, chociaż przy zalewaniu okuć i przyśrubowywaniu do nich krawędziaków możliwe są jeszcze drobne poprawki. Precyzyjne wykonanie fundamentu ułatwia wykonanie pozostałych operacji. Półkoliste łuki nakłada się i przyśrubowuje do słupów, podobnie jak kratki dla pnączy, ściankę tylną i beleczki łączące łuki.

W zieleni i kwiatach

Pergola nie obrośnięta roślinami wygląda nieco obco, lecz gdy tylko obejmą ją w posiadanie róże, powojniki, wiciokrzewy lub (u niecierpliwych) rdesty, wtedy szybko stanie się częścią ogrodu. Wybór pnączy zależy przede wszystkim od indywidualnych upodobań właściciela ogrodu. Na normalnej glebie i stanowisku słonecznym lub w półcieniu dobrze rosną niemal wszystkie rośliny pnące.

Do wykonania kolumny przy ścianie bocznej potrzebne są dwa słupy, krótkie belki łączące oraz kraty. Montuje się je tak samo jak pergolę.

Ścianę tylną tworzy kwadratowa krata na pnącza. Jej wielkość (180 x 180 cm) jest dobrana do wymiarów pozostałych prefabrykatów, np. łuków.

Dwa krótkie krawędziaki przytwierdzone do słupów pergoli na wysokości siedzenia to podpory ławki. Także one wchodzi w skład kompletu i nie trzeba ich dopasowywać.

SYSTEMY OGRODOWE

Producenci oferują różne systemy budowy obiektów ogrodowych. W naszym przykładzie wykorzystane zostały elementy systemu „Fontana” (z jałowca wirginijskiego) firmy Brüggemann, Postfach 10 06 45, Dortmund 4600.

PIŁA ŁAŃCUCHOWA

Piła do użytku domowego

Ręczna piła kompaktowa Stihl 025 z silnikiem spalinowym jest narzędziem lekkim i wygodnym w pracy. Może służyć do piliowania drewna na opał lub ścinania niewielkich drzewek czy krzewów. Można nią również przycinać deski. Elektroniczny układ zapłonowy gwarantuje rozruch przy każdej pogodzie. Piła jest wyposażona w silnik dwusuwowy 3 KM oraz między innymi automatyczne smarowanie łańcucha i system przeciwwibracyjny.

Prawie jak zawodowcy
Cięcie drewna piłą kompaktową jest szybkie i niezawodne.

tuje rozruch przy każdej pogodzie. Piła jest wyposażona w silnik dwusuwowy 3 KM oraz między innymi automatyczne smarowanie łańcucha i system przeciwwibracyjny.

ELEMENTY DO SZYBKIEGO MONTAŻU

Mur kamienny w częściach

Niełatwo ułożyć efektowny, odporny na mróz mur z bloków marmurowych lub piaskowcowych. Nowy system szybkiego układania umożliwia łatwe i szybkie wznoszenie trwałych kamiennych słupów bramowych i cokołów. Bilz-Gartenmauersysteme, Ziegelstr. 23-25, 8540 Rednitzhembach.

JAPOŃSKIE KARPIE OZDOBNE

Egzotyczne ryby w stawie

Pośród ryb, które dobrze znoszą całoroczny pobyt w sadzawkach ogrodowych, japońskie koi są najpiękniejsze. Przed wypuszczeniem ich do stawu należy go właściwie przygotować – musi być odpowiednio głęboki i posiadać instalację filtrującą, stale oczyszczającą wodę. Ryby oraz wiele wskazówek dotyczących zasad ich pielęgnacji można uzyskać w firmie: Sakana, 8063 Sittenbach, Geiselwieser Str. 2.

PREFABRYKOWANY ZBIORNIK

Ułatwienie przy zakładaniu stawu

Chcąc urządzić sadzawkę ogrodową na małym skrawku terenu można użyć gotowego zbiornika ze stabilnego polietylenu lub wzmocnionego włóknem szklanym tworzywa sztucznego. W materiałach tych stopnie o różnej głębokości wody są uformowane na stałe, co trudno uzyskać stosując folię. (Oase-Pumpen, Wübker Söhne GmbH & Co., 4446 Hörstel-Riesenbeck)

Klinkier: CREALIT, Hagemeister, 4405 Nottuln; system konstrukcji drewnianych: Osmo-Gard, 4400 Münster

SPACEROWA PERGOLA

Parkan składa się z pręseł wypełnionych deskami impregnowanymi ciśnieniowo i wąskich kratownic.

Jeśli nie utrzymujecie zbyt dobrych kontaktów z sąsiadami, ta pergola nie nadaje się dla Was, gdyż użyty tu parkan pełny (może być też pleciony), chroniący przed wiatrem, hałasem i spojrzzeniami ciekawskich został przedzielony kratownicami. Mogą one stać się idealną podporą dla wszystkich roślin. Drewniane bramki mogą się przeistoczyć w kwietne łuki w ciągu jednego lub dwóch sezonów, a zależy to od posadzonych odmian, np. róż pnących, powojników, winorośli lub szybko rosnących rdestów. Także ta ostatnia roślina może w ciągu dwóch, trzech lat opleść całą bramkę, a latem okryć ją kwiatami.

Nawet w niewielkim ogrodzie można urządzić taką cienistą alejkę jako zastłonę przed wzrokiem, wiatrem i jako atrakcyjną podporę dla roślin pnących.

Drewniane kraty są doskonałą podporą dla róż, powojników i rdestów. Kratka na zdjęciu nie jest jeszcze obrosnięta, gdyż zbudowano ją niedawno.

W słupach pergoli należy u góry wyciąć wręby dopasowane do przekroju poprzeczek, a następnie osadzić je na wcisk uderzając ostrożnie młotkiem. Po ustawieniu belek w pionie i poziomie w miejscu połączeń dla pewności należy wkręcić nierdzewne wkręty.

Kratownice zawieszamy na okuciach kątowych pomiędzy słupami, które służą również do przymocowania przesł parkanu. Kraty kupiono jako gotowe elementy.

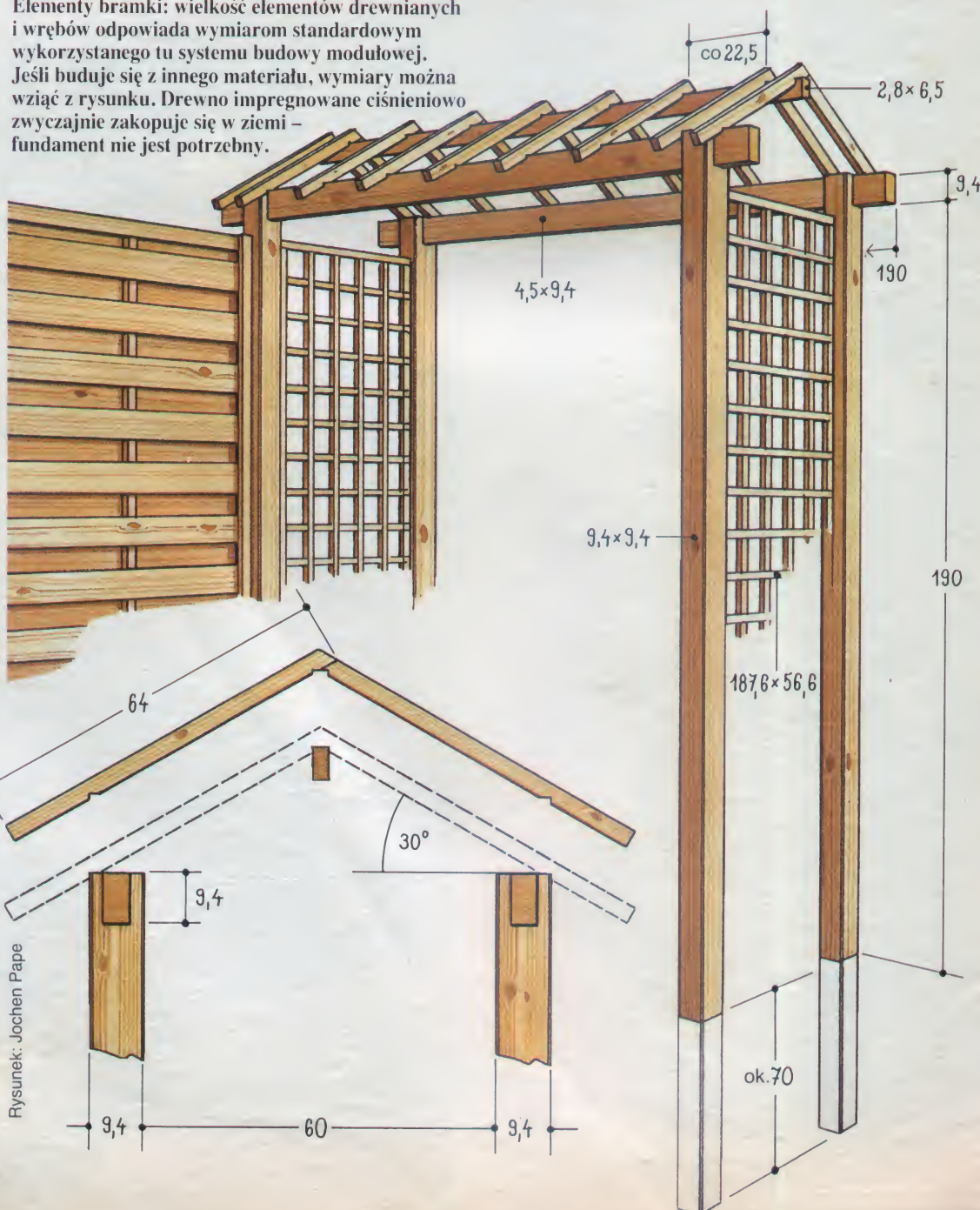
SPACEROWA PERGOLA

Elementy bramki: wielkość elementów drewnianych i wrębów odpowiada wymiarom standardowym wykorzystanego tu systemu budowy modułowej. Jeśli buduje się z innego materiału, wymiary można wziąć z rysunku. Drewno impregnowane ciśnieniowo zwyczajnie zakopuje się w ziemi – fundament nie jest potrzebny.

Pergola z bramkami dla pnączy została tak pomyślana, aby pasowała nie tylko do rozległych ogrodów. Ma ona niepełna 2 m szerokości, dzięki czemu można ją ustawić w ogródku wśród zabudowy szeregowej.

Konstrukcję tę można wznieść także od strony ulicy, np. nad ścieżką od granicy działki do domu. A jeśli ogród jest nieco większy, to nic nie stoi na przeszkodzie, by na końcu pergoli urządzić kącik do siedzenia.

Materiały, których użyliśmy do budowy pergoli, jej ścian i daszków, nabyliśmy w składzie drzewnym. Wszystkie elementy są impregnowane ciśnieniowo i wchodzi w skład programu drewnianych konstrukcji ogrodowych o budowie modułowej. Wybierając ten materiał można być pewnym, że drewno, dzięki impregnacji ciśnieniowej, przetrwa w ogrodzie dziesięciolecie. Pergola zbudowana przez nas ma kolor zielony, będący efektem impregnacji. Drewno impregnowane można jednak zabarwić na brązowo lakierem niekryjącym (lazurem) lub pomalować białą farbą kryjącą – najlepiej po kilku miesiącach, gdy impregnat wywietrzeje, lub po nałożeniu specjalnego podkładu.

Rysunek: Jochen Pape

Przy ustawianiu słupów należy używać poziomnicy i taśmy mierniczej. Słupy muszą tworzyć proste, równoległe szeregi i oczywiście stać pionowo oraz być wkopane na jednakową głębokość.

Listwy w „krokwiach” nad bramkami połączone są na zakładkę i ześrubowane. We wręby wejść poprzeczki stanowiące „płatwie” daszków. Z lewej: montaż przęsła pełnego, solidniejszego niż segment parkanu plecionego.

Z listew ok. 20 x 45 cm buduje się trójkąty dachowe w odpowiedniej ilości. Niewielkie wręby zapewniają tym miniaturowym „krokwiom” oparcie na poprzeczkach.

Krokiewki przed przymocowaniem wkrętami krzyżakowymi należy koniecznie przewiercić. Mają one bardzo mały przekrój i mogłyby się łatwo rozszcepić!

Dach zyskuje właściwą stabilność dopiero po dołączeniu płatwi kalenicowej. Najlepiej przytwierdzić najpierw jeden trójkąt z przodu, a drugi z tyłu i według nich pozostałe.

Po zbudowaniu całości przed kratownicami sadzi się rośliny, które w ciągu kilku miesięcy powinny wspiąć się na podpórę i opleść ją. Zanim to nastąpi, na bramkach pergoli można zawiesić rośliny doniczkowe, uzyskując efekt taki jak na zdjęciu z prawej.

PERGOLA ZE SKRZYNKAMI OKAZAŁE WEJŚCIE DO OGRODU

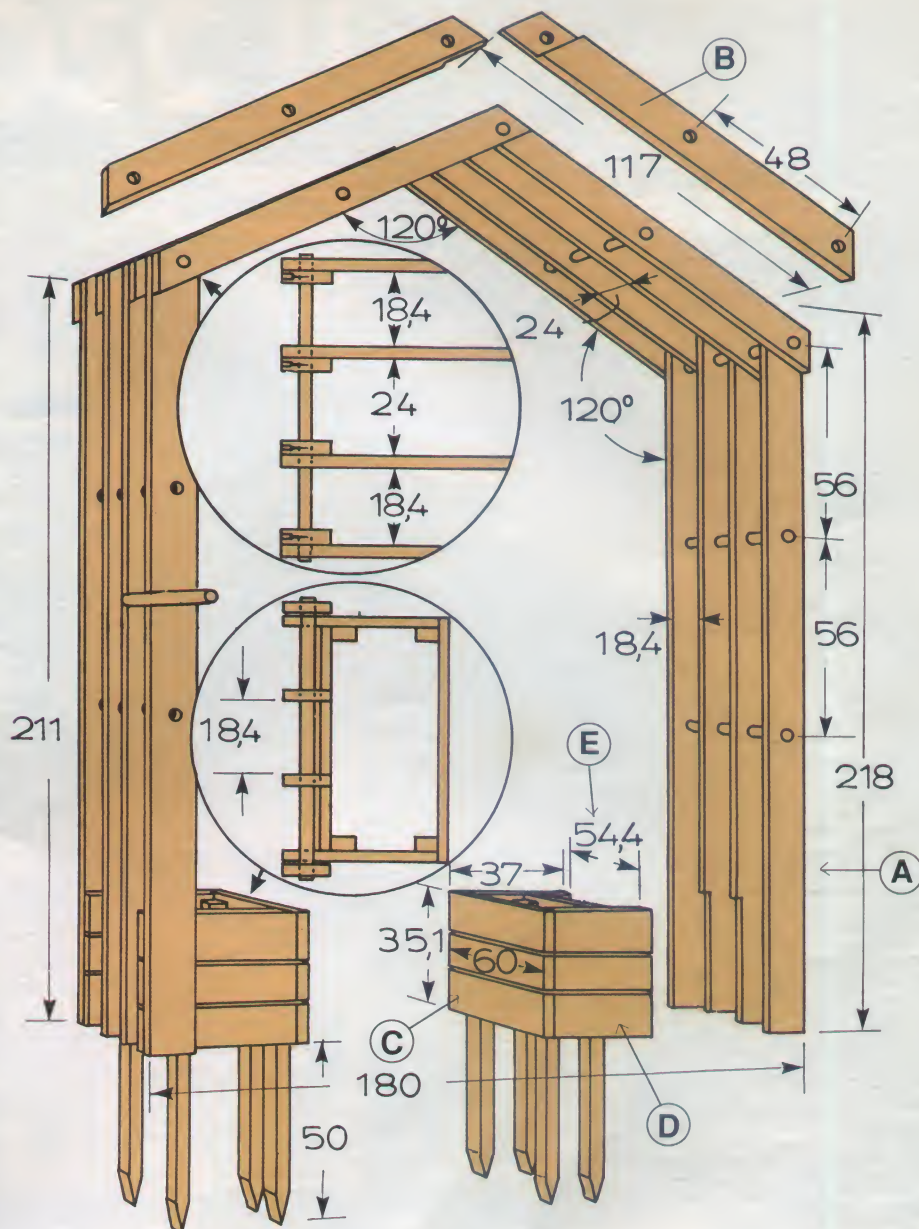
Lekka konstrukcja zbudowana z pomalowanych na biało desek ścierkowych przypomina swym wyglądem bramę wejściową do pięknego parku. Rośliny pnące posadzone w skrzynkach u jej podstawy szybko ją oplotą i okryją kwiatami.

Nowa brama nad ścieżką wiodącą do ogrodu wznosi się strzeliście ku niebu. Niewątpliwie przyjemnie przejść pod nią do zadbanego ogrodu lub pięknego domu. Konstrukcja ta dopuszcza wiele wariantów jej wykonania. Można wyposażyć ją w drzwi umieszczone z tyłu za skrzynkami na rośliny lub dobudować parkan. Prace przy budowie bramki najlepiej rozpocząć od wyrysowania poszczególnych elementów. Na dużym arkuszu papieru pakowego należy wykonać rysunek w skali 1:1. Dzięki niemu łatwo będzie prawidłowo wytrasować krokwie, a później je przyciąć. Najlepiej od razu wykreślić na nich obrys wrębów potrzebnych przy łączeniu na zakładkę w szczytach. Przycinanie i dłutowanie elementów nie powinno wtedy stanowić problemu. Posługując się tarnikiem i papierem ściernym dopasowujemy współpracujące ze sobą krokwie, a następnie sklejamy je razem. Aby zapewnić położenie w jednej linii otworów na wałki, sklejone już szczyty składamy równo razem i unieruchamiamy ściskami. W zaznaczonych punktach wiercimy przedłużonym wiertłem otwory we wszystkich czterech deskach naraz. Otwory te będą stanowiły prowadzenie dla wiertła pilkowego.

Szczyt ogrodowej bramki wznosi się ku niebu. Niedługo cała konstrukcja zniknie pod splotami zieleni przetykanej kwiatami. Szczególnie szybko będzie rosła fasola wielokwiatowa oraz rdest, które można posadzić w skrzynkach wypełnionych gruntem macierzystym.

Zdjęcia: Bonniers
Specialmagasiner A/S,
Kopenhaga

Rysunek powyżej pokazuje konstrukcję bramki. Jest to konstrukcja symetryczna: z każdego boku znajdują się cztery pionowe deski. Krokwie umieszczone od przodu względnie od tyłu, tworzą szczyt. W kalenicy krokwie są połączone na zakładkę. W ziemi zagłębia się wyłącznie impregnowane paliki tkwiące w narożnikach skrzynek kwiatowych.

LISTA MATERIAŁÓW:

Heblowane deski świerkowe, ok. 2,8 x 12 cm:

8 desek bocznych, 218 cm = A;
8 krokwi, 117 cm = B; skrzynki
kwiatowe: 12 desek bocznych
po 37 cm = D, 6 desek czoło-
wych po 60 cm = C, 6 desek
tylnych po 54,4 cm = E

**Krawędziaki impregnowane
ciśnieniowo, ok. 40 x 60 mm:**
8 palików do skrzynek

kwiatowych, 85 cm długości

Wálki drewniane, ok. 43 mm:
4 sztuki po 67,4 cm (boki);
5 sztuk po 73 cm (szczyty)

Ponadto: ocynkowane wkręty
krzyżakowe 2,5 x 25 mm,
3,5 x 45 mm, 3,5 x 55 mm; klej
wodoodporny; podkład gruntu-
jący; farba ochronna do drewna
lub lakier akrylowy

BRAMA ODPORNA NA WIATRY I SŁOTY

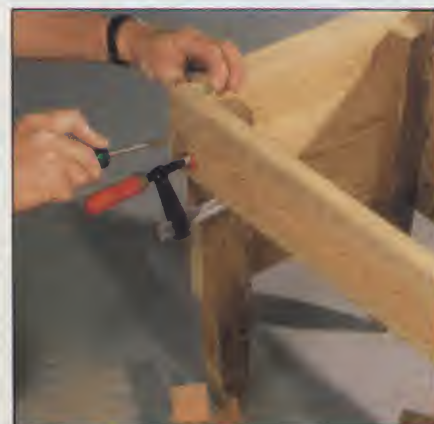
W krokwiach przyciętych pod właściwym kątem wykonujemy od strony szczytowej wręby potrzebne do połączenia ich na zakładkę. Elementy przepiłujemy do połowy ich grubości i dłutem usuwamy drewno warstwę po warstwie.

Po wyszlifowaniu powierzchni wrębów smarujemy je klejem i dociskamy elementy wzmacniając połączenie czterema nierdzewnymi wkrętami.

Położenie środków wałków łączących deski boczne i krokwie trzeba wyznaczyć bardzo dokładnie. Otwory wycinamy wiertłem pilkowym.

Do palików skrzynki kwiatowej przykręcamy najpierw deseczki boczne, potem tylne, a na samym końcu przednie.

Bramę ustawiamy w ogrodzie dopiero po zagruntowaniu i polakierowaniu wszystkich elementów. Pionowe deski boczne skręcamy razem ze skrzynkami.

W ten sam sposób przewiercamy deski boczne i następnie łączymy je z krokwiami. W tym celu układamy je zgodnie ze sporządzonym rysunkiem i w miejscach połączeń wkręcamy po cztery wkręty. Zwróćmy uwagę, że zewnętrzne pary krokwi są wysunięte odpowiednio ku przodowi lub ku tyłowi.

Paliki skrzynek kwiatowych wbijają się w podłoże

Aby drewniane wałki łączące całą konstrukcję wsunąć w otwory, poszczególne części układamy we właściwej kolejności: jedne na drugich, umieszczając między nimi klocki dystansowe. Gdy przełożymy wałki, całość podnosimy, co nie jest już trudne, i rozstawiamy elementy bramki w przewidzianych odstępach. Ich położenie ustalamy przy pomocy długich wkrętów. Dwie skrzynki na pnącza powstają szybko przez ześrubowanie przyciętych wcześniej deseczek. Jeśli drewno zagruntujemy podkładem ochronnym, bramkę będziemy mogli pomalować na dowolny kolor, zabezpieczając ją w ten sposób przed wpływami atmosferycznymi. Dopiero wtedy przenosi się ją (z pomocą drugiej osoby!) na miejsce przeznaczenia. Paliki skrzynek (za pośrednictwem dopasowanej płyty) wbijamy w ziemię, a potem ustawiamy samą bramę.

JAKI RODZAJ DREWNA?

Chcąc przed długie lata cieszyć się wykonaną własnoręcznie bramą ogrodową, bez konieczności przeprowadzania co pewien czas renowacji, trzeba się od razu zdecydować na drewno impregnowane ciśnieniowo. Tego właśnie materiału użyliśmy do budowy skrzynek kwiatowych. Jest on wprawdzie droższy o ok. 30% od drewna zwykłego, ale jednak znacznie trwalszy od niego, dzięki czemu zaoszczędzimy w przyszłości na środkach ochronnych.

NOWOŚĆ !!

Nr. 3 MARCEK 1993 19.000 zł **selber machen** Indeks 366145

Majster...

Test: stołowa piłka tarczowa

TEMAT MIESIĄCA
Stoly: jeden model, cztery możliwości

dla naszych abonentów:
Super szansa
20 próbników napięcia do wygrania

- Jak uporządkować swój garaż
- Auto test: Nissan Prairie Pro
- Kolorowe ogrodzenia
- Komfortowe łóżka

PODŁOGI Z DREWNA

POMYSŁOWE KUCHNIE

Majster...

Jeśli chcesz pomoże Ci w domu

Co miesiąc w kioskach lub bezpośrednio w twoim domu dzięki prenumeracie – 19.000 zł za zeszyt. Opłatę pocztową wliczono w koszty prenumeraty. Jeśli chcesz zaprenumerować **Majstra...** wypełnij załączoną kartę zamówienia.

Jahr-Verlag Sp. z o.o.,
00-172 Warszawa
ul. Dzika 20

Przyjemnej lektury życzy
Twój Majster...

ODCINEK DLA POCZTY

ZŁ

SŁOWNIE
ZŁOTYCH

NR
ZAMÓWIENIA

ODCINEK DLA POSIADACZA
RACHUNKU

ZŁ

SŁOWNIE
ZŁOTYCH

POTWIERDZENIE
DLA WPLACAJĄCEGO

ZŁ

SŁOWNIE
ZŁOTYCH

NR
ODBIORCY

NAZWISKO

IMIĘ

ADRES

ULICA, NR DOMU I MIESZKANIA

KOD POCZTOWY

MIEJSCOWOŚĆ

JAHR VERLAG Sp. z o.o.

NAZWA I SIEDZIBA POSIADACZA RACHUNKU
00-172 Warszawa, ul. Dzika 20

DO WPLATY

1603-801027-136-210

NA R-K NR

PKO X

ODDZIAŁ W **Warszawie**

NAZWISKO

IMIĘ

ADRES

ULICA, NR DOMU I MIESZKANIA

KOD POCZTOWY

MIEJSCOWOŚĆ

JAHR VERLAG Sp. z o.o.

NAZWA I SIEDZIBA POSIADACZA RACHUNKU
00-172 Warszawa, ul. Dzika 20

DO WPLATY

1603-801027-136-210

NA R-K NR

PKO X

ODDZIAŁ W **Warszawie**

NAZWISKO

IMIĘ

ADRES

ULICA, NR DOMU I MIESZKANIA

KOD POCZTOWY

MIEJSCOWOŚĆ

JAHR VERLAG Sp. z o.o.

NAZWA I SIEDZIBA POSIADACZA RACHUNKU
00-172 Warszawa, ul. Dzika 20

DO WPLATY

1603-801027-136-210

NA R-K NR

PKO X

ODDZIAŁ W **Warszawie**

DATOWNIK

PODPIS PRZYJ.

OPLATA

ZŁ

PRENUMERATA PRASY

DATOWNIK

STEMPEL OKRĘGOWY

UPT NADAWCZO-ODDAWCZEGO

PRENUMERATA PRASY

DATOWNIK

PODPIS PRZYJ.

OPLATA

ZŁ

PRENUMERATA PRASY

PRZEKAZ DLA WPLAT NA RACHUNKI W NBP

nowi ona zespolenie mechanizmów tnącego i kruszącego, przystosowanych do pracy ciągłej i zdolnych do przerobienia odpadów ogrodniczych każdej wielkości. Ta niezbyt duża maszyna waży ok. 260 kg. Bliższe informacje: firma Möschle, 7601 Ortenberg.

Gorący, letni wieczór,
 zimne piwo, sałatka
 i do tego kielbaski
 z grilla – już samo wy-
 obrażenie sobie tego
 wprawia w dobry na-
 strój. Kto nie ma wła-
 snego ogrodu, mógł
 dotąd zaznawać tej
 przyjemności tylko
 dzięki zaproszeniu la-

Tam, gdzie nie ma naturalnych wodospadów, możemy je stworzyć sami wykorzystując technikę. Używając pagórek, formujemy stopnie i pokrywamy je folią. Potem układamy gotowe korytka z piaskowca, a u podstawy wodospadu instalujemy pompę. Ukryty wąż podaje w sposób ciągły wodę z dołu do góry, skąd poprzez kaskadę spływa ona do sadzawki.

Korytka z litego piaskowca
o pięknym kształcie można kupić gotowe (Weser-Sandstein).

**Zgrabna wali-
zeczka kryje
w sobie pikni-
kowy opiekacz.**

skawych przyjaciół. Natomiast z opiekaczem walczkowym produkcji Flamingo każdy może się udać na zieloną trawkę i w wybranym przez siebie miejscu urządzić piknik. Opiekacz jest wprowadzić zbyt ciężki, żeby go zabrać na pieszą wódkę, ale w sam raz na rower.

BLANKIET PRZEKAZOWY PROSIMY
WYPEŁNIĆ DOKŁADNIE I CZYTELNIE

[illegible]

NR INDEKSU	TYTUŁ	ILOŚĆ PREN.	OKRES PRENUMERATY		WARTOŚĆ
			OD M-CA	DO M-CA	
RAZEM					

TYTUŁ	ILOŚĆ PREN.	OKRES PRENUMERATY		WARTOŚĆ
		OD M-CA	DO M-CA	
RAZEM				

Redaktor naczelny:
Michael Schweer

Uwe Kollmorgen (kierownik redakcji)
Gerhard Weber (kierownik produkcji)
Chellayout: Jens Rode
Redakcja: Jens M. Fischer.
Wolf Dietrich Laatzen, Evamare Stade
Heinrich Behrensmeier
(finanse i strona prawna)

Layout: Barbara Guthmann, Rolf Tonner
Produkcja: Karl Gerhard Böhm
Warsztat: Hans Joachim Daschiel
Dyrektor wydawnictwa: Rainer Ziemann
Kierownik działu ogłoszeń:

Michael Scheible
Rozpowszechnianie:

Jahr Verlag GmbH & Co
Jessenstr. 1, 2000 Hamburg 50
Kierownik produkcji: Guenther Harder
Produkcja: Andreas Volkmar
Struktura ogłoszeń: Sonja Wunkhaus
Odpowiedzialni za druk:
Rüdiger Jarchow, Hannelore Suhr,
Marlies Wiechmann

Złożenie i koordynacja wydania polskiego:
Hugo Lobeck

Tłumaczenie: Jacek Miron
Redakcja i korekta tekstów:
Jolanta Winiarska

Odpowiedzialny za treść:
Michael Schweer
Odpowiedzialny za ogłoszenia:
Michael Scheible

Artykułów i zdjęć nie zamówionych
redakcja nie zwraca.
Skład: Tomasz Medliński,
Grażyna Janecka, Dorota Jankowska
Repro: Scan Technik
Druk: Frank Druck, Preetz
© Copyright by Jahreszeiten Verlag
Wszystkie przedstawione projekty
podlegają ochronie prawa autorskiego.
Cena: 22 000 zł

Wydawnictwo nie odpowiada za
niezawinione niedostarczenie miesięcznika.

**JAHRES
ZEITEN
VERLAG**

Published under licence
by permission of
Jahreszeiten Verlag GmbH
Poßmoorweg 5, 2000 Hamburg 60

owner of
selbermachen

Majster...

Redakcja polska:

ul. Dzika 20, 00-172 Warszawa
kierownictwo: Anna Jankowska
telefon: 38 82 27, 38 86 32, 38 86 93

Reklama i ogłoszenia:
Odpowiedzialna: Elzbieta Sobczak

Jahr Verlag Joint-Venture
Spółka Wydawniczo-Produkcyjna
00-172 Warszawa
ul. Dzika 20
telex: 816410 jvpl
telefon: 38 57 54

Redakcja nie odpowiada za treść
zamieszczanych reklam.

WARUNKI PRENUMERATY

1. Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są na 3-, 6-, 12- miesięcy.
2. Udzielamy następującej bonifikaty: odpowiednio 5%, 10%, 15%.
3. Wpłaty na prenumeratę przyjmuje: Jahr-Verlag Sp. z o. o., 00-172 Warszawa, ul. Dzika 20, konto PKO X Oddział w Warszawie nr 1603-801027-136-210
4. Wpłaty należy dokonywać przekazem pocztowym lub bezpośrednio na pocztę
5. Wpłaty na prenumeratę przyjmowane są od dowolnego numeru.
Kierownictwo: Ryszard Podgórski
tel. 38 73 04, 38 74 13, 38 75 15.

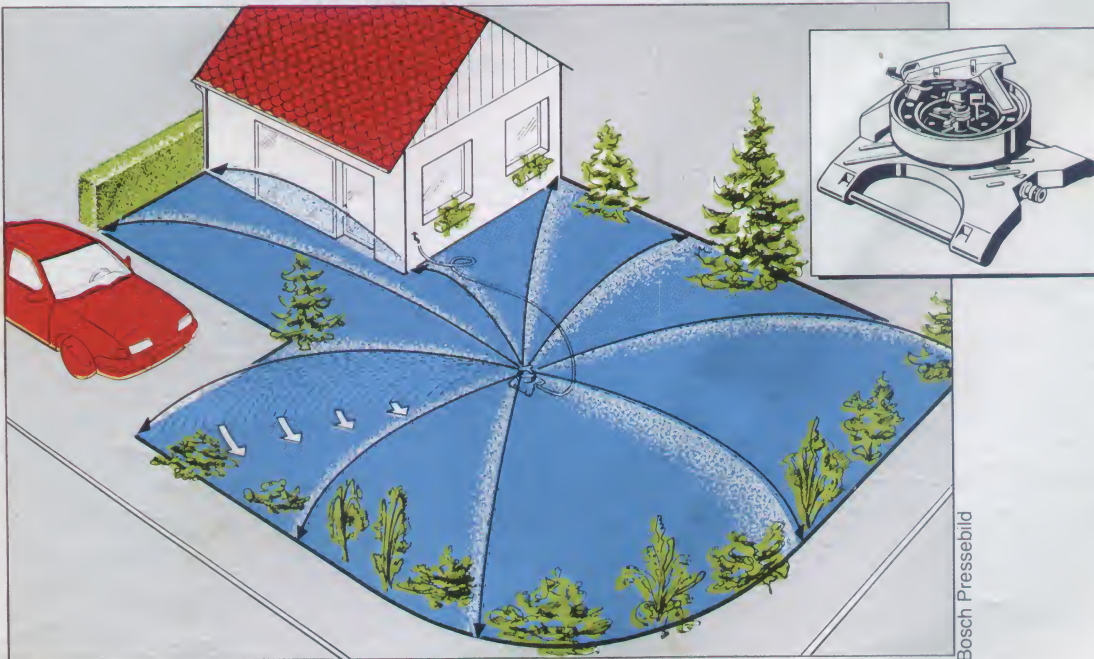

Spryskiwacz ASP 200 umożliwia kierowanie strumieniem wody, który można zmieniać (5 stopni) – od skupionej strugi po delikatną mżawkę. Równie przydatny jest wydajny agregat do mycia pod wysokim ciśnieniem (AHR 800). Oba urządzenia produkcji Bosch.

NAWADNIANIE OGRODU

Spryskiwacz i deszczownia

Trawniki, kwiaty i krzewy potrzebują latem systematycznego podlewania. Firma Bosch oferuje nowe urządzenia zraszające: np. deszczownie mgławicowe, kołowe, czworokątne lub impulsowe. Ich dużą zaletą jest to, że bez trudności można je łączyć z systemami innych producentów. Szczególnie interesująca jest deszczownia impulsowa, gdyż można ją programować i dzięki temu strumień wody omija np. rogi domu i dociera tylko tam, gdzie powinien. (Bosch Impulsregner AIR 500 Intelligent)

Impulsowa deszczownia omija powierzchnie dowolnego kształtu. Ma zasięg od 5 do 13 m.

Bosch Pressebild

Staw pełen

Liczne rośliny i zwierzęta same zadowolają się nad stawem i nie potrzebują naszej opieki. Jednakże ryby i niektóre rośliny ozdobne nie wszędzie czują się dobrze. Na tych stronach przekazujemy minimum niezbędnej wiedzy na ten temat.

Może to zabrzmi trochę niezręcznie, ale ryby w sadzawce ogrodowej są zwierzętami domowymi i człowiek powinien dbać o ich utrzymanie i pielęgnację zgodnie z wymaganiami poszczególnych gatunków. Jeśli ktoś sądzi, że wystarczy je tylko wpuścić do świeżo urządzonego stawu, to się myli – decyzja co do zarybienia musi być podjęta już na etapie projektowania zbiornika. Musi on mieć odpowiednią powierzchnię, głębokość i kształt. Stawek, w którym mają być trzymane ryby, można podzielić z grubsza na dwie strefy: głęboką, o wodzie sięgającej do około 80 cm, zajmującą dwie trzecie jego powierzchni (przynajmniej 3 x 3 m) oraz płytką (z przynależną do niej strefą błotną), o głębokości nieprzekraczającej 20 cm na pozostałej części powierzchni. W tej drugiej strefie wśród licznych roślin błotnych żyją żaby, ropuchy, ważki i inne owady.

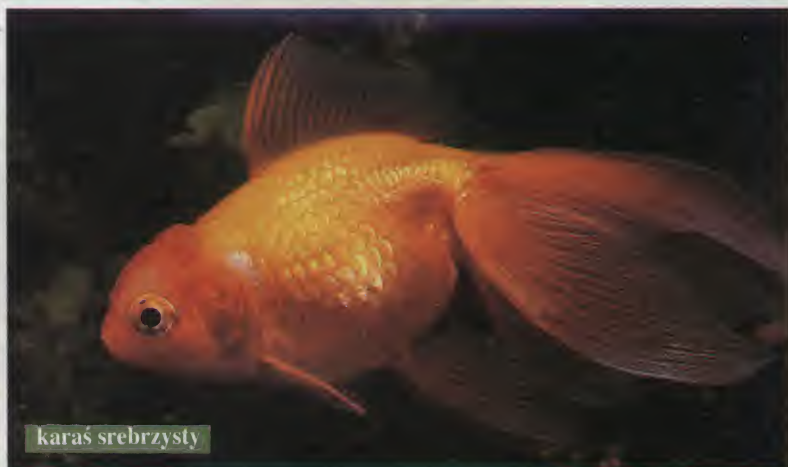
Ryby potrzebują dla dobrego samopoczucia wody stosunkowo miękkiej i pozbawionej substancji toksycznych. Nie można ich wpuszczać do stawu zaraz po napełnieniu go wodą z wodociągu i albo trzeba odczekać z tym rok (jak zaleca się często), albo zastosować specjalne preparaty uzdatniające wodę.

Stawek z rybami to klejnot, który powinien być dobrze widoczny z tarasu lub kącika do siedzenia.

słonecznica pospolita

karaś srebrzysty

strzebla

ciernik

rożanka

osoka aloesowata

kosaciec mieczolistny

grzybień „Escarboule”

palka

różowy grzybień

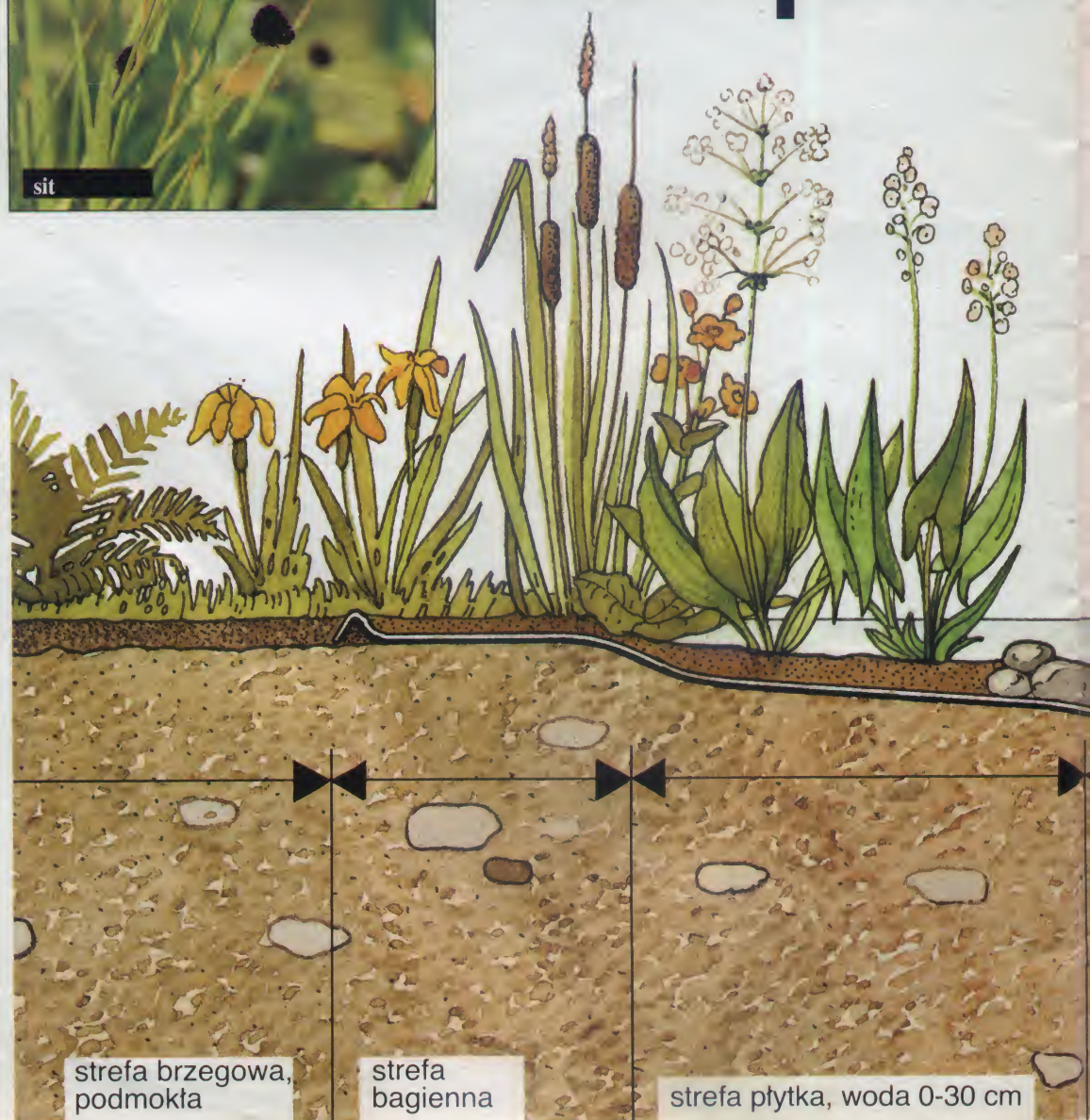

sit

Staw pełen

Zakupione ryby nie od razu wpuszcza się do nowego miejsca, lecz najpierw zanurza w stawie wraz z naczyniem, w którym zostały przyniesione i pozwala się im w nim pływać jeszcze przez mniej więcej pół godziny. Temperatura wody w ich otoczeniu zmienia się powoli i nie doznają one szoku. Najpóźniej przy zakupie ryb należy się dokładnie wypytać o wymagania poszczególnych gatunków co do warunków życia, zwłaszcza temperatury i natlenienia wody. Jedno jest pewne – dno strefy głębokiej powinno być gęsto obsadzone roślinami podwodnymi, będącymi źródłem pokarmu i tlenu, a zarazem kryjówką ryb.

Odrębne zagadnienie to karmienie ryb, gdyż łatwo tu przebrać miarę. Gdy dostarcza się więcej karmy, niż ryby są w stanie zjeść z powierzchni wody w ciągu 10 minut, wtedy jej nadmiar opada na dno używając podłoże, co jest niepożądane. Jeśli natomiast oszczędza się na dokarmianiu, ryby zaczynają zjadać rośliny, drobne żyjątka, skrzek żabi lub kijanki i życie w sadzawce ubożeje. Najogólniej rzecz biorąc ryby dożywiamy intensywnie wiosną i jesienią, a więc w okresach ubogich w pokarm naturalny, latem – oszczędniej, a przy temperaturach poniżej 13°C – wcale. Od wielkości i głębokości stawu zależy, jakie gatunki ryb będziemy mogli w nim hodować. Przyj-

strefa brzegowa, podmokła

strefa bagienna

strefa płytka, woda 0-30 cm

knieć błotna

pontederia

strzałka wodna

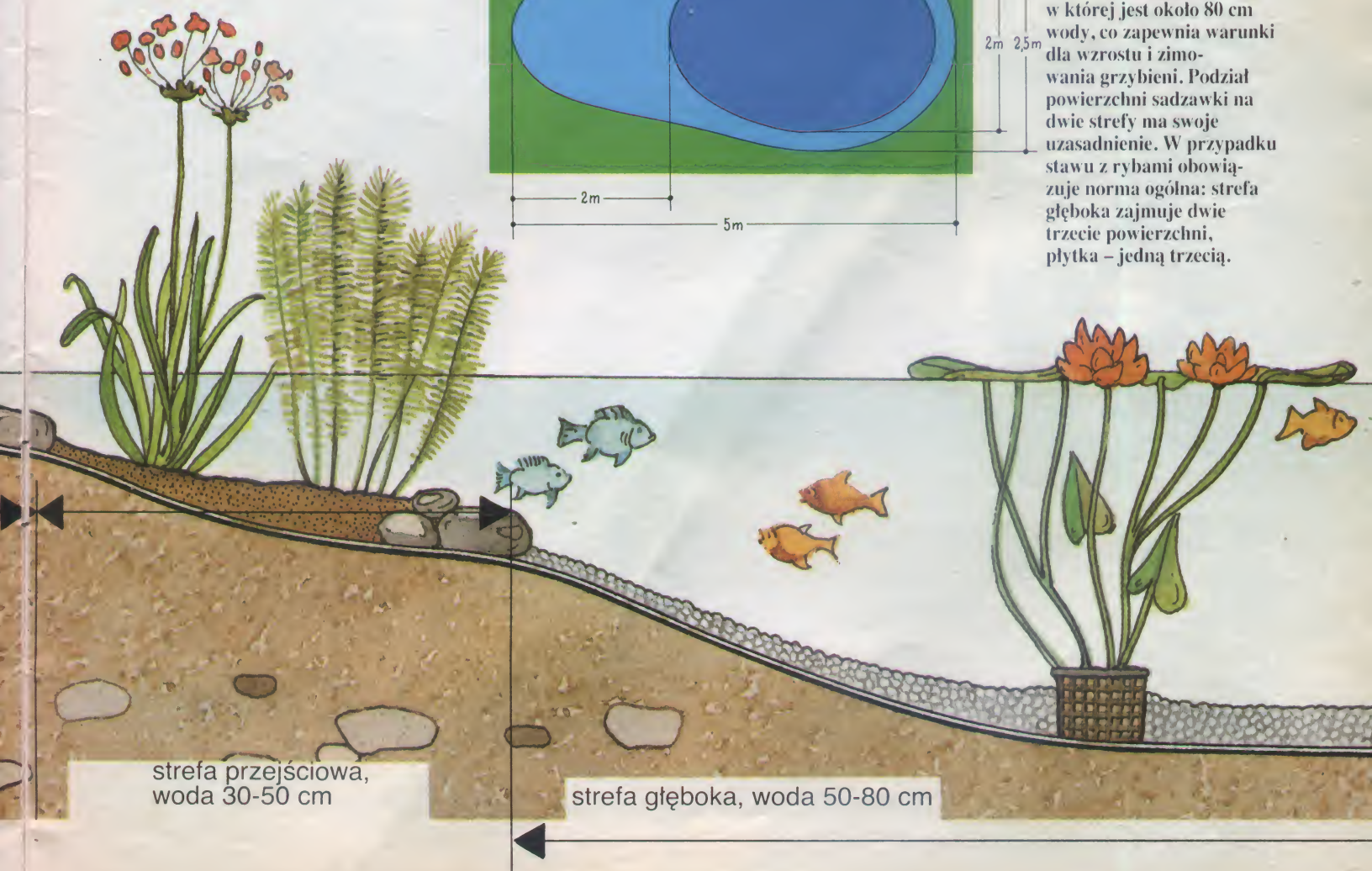
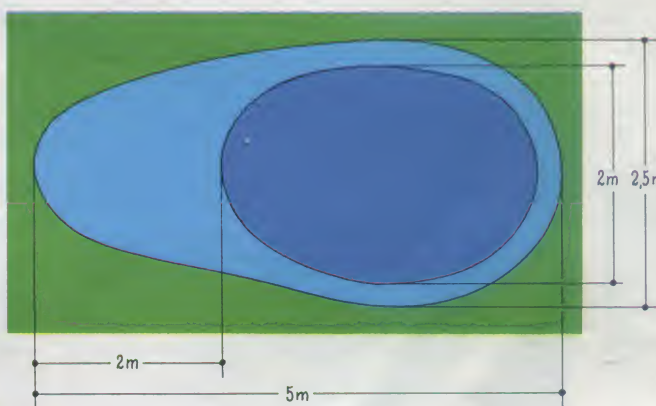
krwawnica pospolita

niezapominajka błotna

życia

Niełatwo dokonać wyboru roślin bagiennych strefy płytkiej. Do tej grupy należą bowiem, oprócz grzybieni i osoki aloesowatej, wszystkie rośliny przedstawione na zdjęciach. Rysunek przekrojowy pokazuje ukształtowanie idealnego stawu z rozległymi strefami błotną i płytką oraz głęboką, w której jest około 80 cm wody, co zapewnia warunki dla wzrostu i zimowania grzybieni. Podział powierzchni sadzawki na dwie strefy ma swoje uzasadnienie. W przypadku stawu z rybami obowiązuje norma ogólna: strefa głęboka zajmuje dwie trzecie powierzchni, płytka – jedną trzecią.

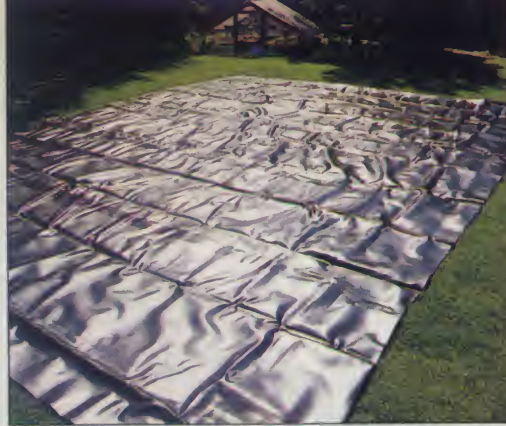
muje się, że na jedną rybę długości palca powinno przypadać około 50 litrów wody. Przy obliczaniu możliwego poziomu zarybienia trzeba także wziąć pod uwagę fakt, że większość ryb żyje gromadnie. Nie należy więc sprowadzać mniej niż 5 osobników jednego gatunku. Pamiętajmy też o tym, że rozmnożą się one w korzystnych warunkach, mimo zdziesiątkowania narybku przez larwy ważek i pływaka żółto brzeczka.

Rośliny zasiedlające staw nie sprawiają tylu kłopotów, co ryby. Jeśli zasadzimy je ściśle według wskazówek, nie sprawią nam zawodu. Jedyny zabieg, którego potrzebują rośliny wodne i błotne to przycinanie ich od czasu do czasu, tak, by stworzyć miejsce dla rosnących słabiej i utrzymać różnorodność barw i gatunków.

Rozmieszczenie roślin bagiennych najlepiej zaplanować na kartce papieru używając kolorowych kredek lub pisaków. Pozwoli to nam wybrać najefektniejszą kompozycję. ■

Zakładając staw wyścielany folią najpierw należy zrobić wykop i ukształtować opadające łagodnie lub tarasowo brzegi.

Plachtę foliową kupuje się raczej z naddatkiem. Można ją przyciąć dopiero po rozścieleniu w przygotowanym wcześniej dole.

Rozpostartą folię można łatwo naciągnąć na wykop zwracając uwagę, żeby ze wszystkich stron pozostawić brzegi jednakowej szerokości.

W żadnym miejscu folia nie może być naciągnięta lub napięta. W przeciwnym razie mogłaby pęknąć pod ciężarem wody.

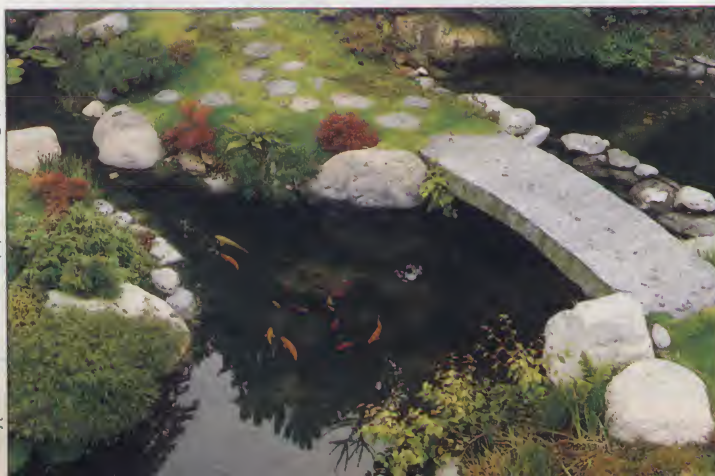
Folia ułoży się na dnie pod naciskiem wody. Przedtem jej brzegi trzeba obciążyć kamieniami.

Brzegi płachty należy przykryć i zarazem obciążyć pasami wyciętej murawy. Wystające jeszcze naddatki obcinać nożem.

Rośliny strefy głębokiej, np. grzybienie sadi się zwykle w koszach z ziemią. Przykrycie powierzchni tkaniną zapobiega wymywaniu z nich ziemi.

Staw pełen życia

Mostek nad „cieśniną” – piękne rozwiązanie dla większych sadzawek.

Odkrywcza wyprawa

DRÓŻKAMI PRZEZ WODĘ

Wystarczy ułożyć kilka głazów lub przerzucić kładkę, by móc odkryć trudno dostępny świat fauny i flory w stawie i wokół jego brzegów.

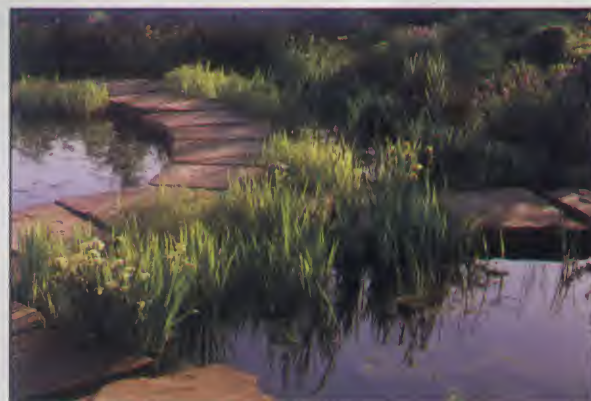
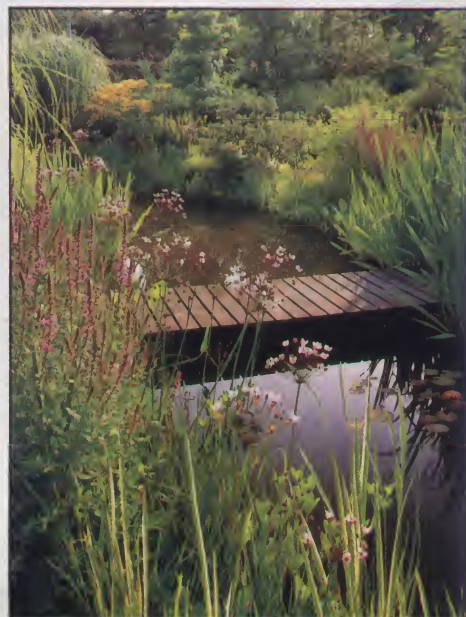
Ogród wodny wcale nie musi być duży, by znaleźć w nim miejsce na dróżkę. Te okrągłe płyty wykonane są z bejcowanego impregnowanego drewna.

Potężne piaskowcowe bloki umacniają brzeg, a poprzez wodę ułożono płyty z tego samego materiału. Każdy z bloków można wykorzystać jako miejsce do siedzenia pozwalające obserwować z bliska ryby i żółki.

Nad stawem oraz na jego mieliźnie ułożono różnej wielkości otoczaki. Choć cały staw można ogarnąć wzrokiem, to z głazów przecinających go w poprzek otwierają się zupełnie nowe widoki na rośliny, ryby oraz kamienie, które przy każdej pogodzie i o każdej porze roku wyglądają ciągle inaczej.

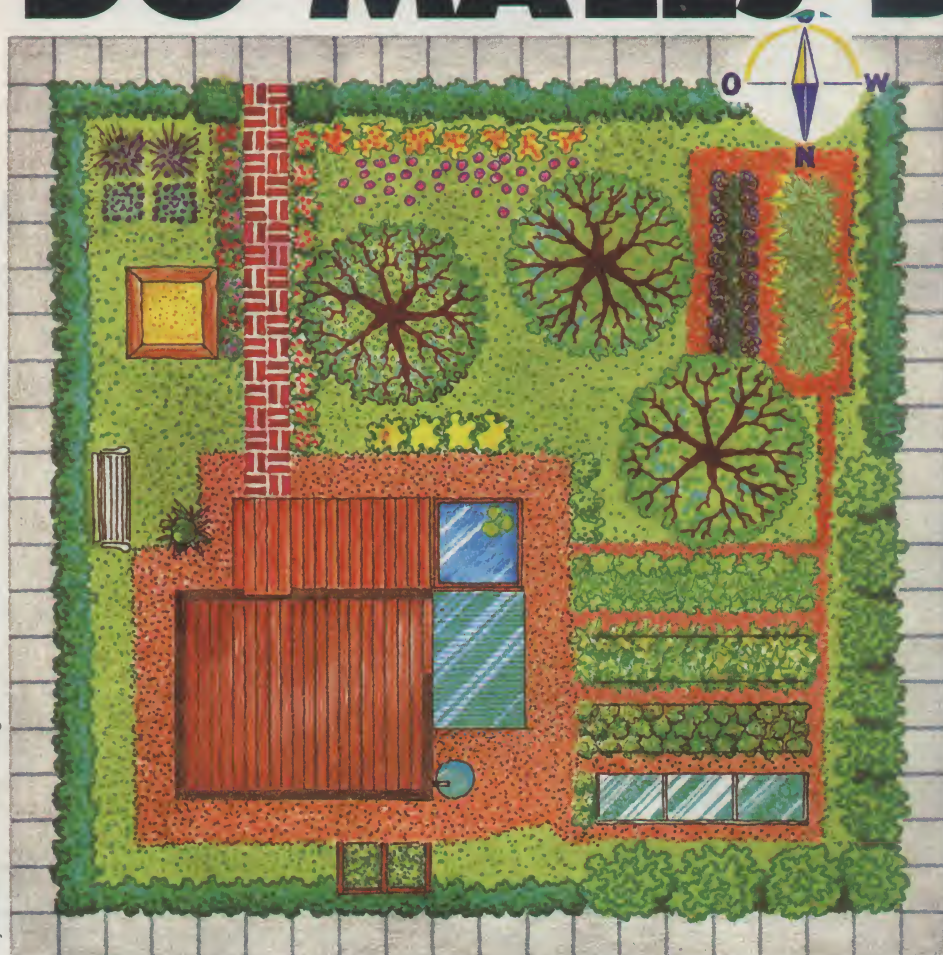
Ta zbudowana z krawędziaków kładka jest stosunkowo krótka, ale na obydwu brzegach wspiera się na betonowych fundamentach. Dopiero siedząc na niej można odkryć całe piękno roślinności nadbrzeżnej.

Dróżki z potężnych bloków skalnych prowadzą poprzez tajemniczą krainę stawów, bagien i potoczków.

Zdjęcia: Becker (3), Stehling (2)

WIELKA MIŁOŚĆ DO MAŁEJ DZIAŁKI

Zdjęcia: Karl-Dietrich Bühler
Rysunek: R. T. v. Lauenburg

Do tego miniaturowego raju wchodzi się przez bramę z grabów. Na planie ogródka widać, że znalazło się tu miejsce na kwiaty, warzywa, drzewa owocowe, a także na zabawę i wypoczynek.

NAWET NA NAJMNIEJSZEJ DZIAŁCE MOŻNA ZNALEŹĆ MIEJSCE NA KWIATY, WARZYWA, ZIOŁA, KRZEWY I DRZEWIA OWOCOWE.

Ogródki działkowe powstały na początku XIX wieku na obrzeżach miast. Były nie tylko cennym kawałkiem ziemi, na którym uprawiano warzywa i owoce na własne potrzeby, lecz także dawały okazję do spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu.

Dzisiaj – zaopatrzenie w warzywa i owoce nie jest już problemem. Uprawa działki stała się hobby. Nie zajmujemy się nią z przymusu ekonomicznego, lecz

Martwa natura skomponowana z ziemniaków, buraków, cebuli, kalarepy i świeżej sałaty – wszystko z własnej działki.

NOWE TENDENCJE W UPRAWIE OGRÓDKÓW DZIAŁKOWYCH

Każdy związek działkowców ma swój statut narzucający pewne wymagania co do sposobu kształtowania ogródka. Reguły te muszą być oczywiście przestrzegane, ale dopuszczają one dość dużą swobodę we wprowadzaniu zmian. I tak na przykład żywopłot można uformować z krzewów jagodowych zamiast ozdobnych. Maliny i jeżyny są przecież i smaczne, i dekoracyjne, a ponadto przydatne dla ptaków.

Warzywa nabierają nowej wartości, gdy przyjrzymy się im z punktu widzenia estetyki. Liczne gatunki lubią sąsiedztwo ziół lub kwiatów, a właśnie w niewielkich ogródkach sprawdza się powiedzenie, że mniej to czasem więcej. Co to znaczy? Działka będzie wyglądała efektowniej, gdy skoncentrujemy się na dominującej barwie lub „temacie” i założymy ogródek owadzi, skalny lub wodny, zamiast uprawiać po trochu z każdego gatunku kwiatów i warzyw.

Wiele koncepcji zagospodarowania ogródków można podziwiać na federalnej wystawie ogrodniczej we Frankfurcie nad Menem, gdzie odrębny dział poświęcono działkom.

Uprawa współrzędna urozmaica warzywnik. Tutaj rosną obok siebie marchew (3), cebula i boćwina (4) o czerwonych ogonkach liściowych. Gdy sadi się właściwe odmiany,

zbędne się stają środki do ochrony roślin. Również kwiaty mogą rosnąć razem: nagietki i chińskie niezapominajki (5) wyglądają uroczo.

półwiecza. Najważniejszy nie jest już porządek i czystość, lecz naturalność. Oznacza to uprawę współrzędną w warzywniku, gęsto obsadzone rabaty kwiatowe, a czasem małą sadzawkę. Z pewnością nie ma miejsca na ławkę kwiatową, ale wiele marzeń da się urzeczywistnić także na małym skrawku ziemi.

Rośliny użytkowe mogą wyglądać równie efektownie jak ozdobne: na przykład kwitnący koper świetnie komponuje się z makiem i innymi, kwiatami (1). Młode pory (2) nie tylko mają wyborny smak, lecz także piękny wygląd.

z chęci spożywania zdrowych produktów.

Ostatnio zwraca się uwagę na wkład działkowców w dzieło ochrony przyrody. Gospodarcą oni bowiem na niemałym areale, na którym można zrezygnować z użycia herbicydów, pestycydów i nadmiernego nawożenia.

Współczesne działki nie wyglądają już tak, jak te sprzed

WIADOMOŚCI

SYSTEMY PERGOLI

Romantyczne ogrody

Mała architektura drewniana – pergola nad kącikiem do siedzenia, arkady o półkolistym sklepieniu, altana z kratkami dla pnączy – wnosi do ogrodu nową estetykę i nadaje mu indywidualny charakter. Dzięki nowym systemom wznoszenie takich konstrukcji nie jest pracochłonne. Na przykład program oferowany przez Brüggmanna daje prawie nieograniczone możliwości kształtowania i kombinowania modułów. Heblowane elementy o sfazowanych końcach można łączyć razem we wszystkich kierunkach i na dowolnej wysokości. Wszystkie części wchodzące w skład programu Brüggmanna są wykonane z sosny lub z czerwonego cedru (Western Red Cedar). Ten ostatni materiał jest stosunkowo drogi, ale nie wymaga żadnego zabezpieczenia. Szczegółowe informacje: W. Brüggmann & Sohn, Kanalstr. 80-90, 4600 Dortmund 1.

Wygląd domu bardzo się zmienia po dobudowaniu pergoli, np. na tarasie.

Gotowe moduły montuje się z łatwością. Wejście do domu ma teraz wyjątkowy urok.

KRATOWNICE

Podpory dla roślin pnących

Te eleganckie kraty i parkany są praktycznymi podporami dla pnączy kwitnących przy domu a także – jeśli to potrzebne – jako zielona zasłona przed wzrokiem sąsiadów. Duński program „Plus” zawiera duży wybór krat i parkanów dla roślin pnących. Solidnie obrobione elementy z impregnowanej ciśnieniowo sosny skandynawskiej, odpornej na wpływy atmosferyczne są ułożone w rozmaite wzory, od zwykłej kratki po wzory orientalne. Kratownice „Plus” łatwo się montuje między słupkami lub w kombinacji z pergolami tego samego programu. Producent: Plus Garden System A/S, Postfach 305, DK-6600 Vejen.

Podwójne szczeble tej kratownicy dla pnączy wyglądają lekko i dekoracyjnie.

Kratki dla pnączy z czasem mogą zamienić się w ogrodzenie. Wzory krutek są inspirowane ornamentyką Dalekiego Wschodu.

PŁOTY W KWIATACH

krwawniki, astry, róże

Pnącza i wysokie byliny wcale nie muszą rosnąć wyłącznie przy domu, lecz mogą także stanowić ozdobę parkanów. Wybór jest ogromny: można sadzić jednoroczne i wieloletnie pnącza, byliny, które osiągają taki wzrost, że trzeba je podwiązywać, a także wrażliwsze gatunki, które lepiej udają się przy płocie chroniącym je przed wiatrem.

Powojnik i hortensja pnąca należą do trwałych pnączy, które z biegiem czasu mogą całkowicie zarosnąć parkan.

Pnącza jednoroczne jak nasturcja, wyka i wilec przechodzą wartą podziwiania metamorfozę: ich delikatne pędy zaczynają się w maju pięć w górę, by w ciągu lata utworzyć na płocie grubą okrywą kwiatów. Nasiona tych roślin można wysiać w domu w końcu lutego.

Parkan ogrodowy jest niezbędną podporą dla całej grupy wysokich bylin, nie tylko dla osiagającego 150 cm heliopsisa słonecznikowatego, lecz także dla słoneczników i wielu innych, okazałych kwiatów letnich.

Również niskie kwiaty ładnie wyglądają na tle zwykłego, drewnianego płotka, co udowadniają zamieszczone tu zdjęcia krwawników, astrów, róż, a także maków polnych i tojeści. Rośliny te przypominają barwnie ukwiecone samosiejkami miedze i przydroża.

Wszystkie przedstawione na tych stronach kwiaty lubią stanowiska słoneczne i przeciętną glebę ogrodową. Niektóre, jak wilec i heliopsis słonecznikowaty kwitną obficie, jeśli systematycznie ścina się ich kwiaty do wazonów.

Zdjęcia: Jochen Staben

powojnik

groszek pachnący

nastureja

heliopsis słonecznikowaty

groszek pachnący

krwawniki, astry, róże

maki polne, tojeść

hortensja

wilec

Spod szkła- wcześniej!

**CZY CHCECIE PRZECHYTRZYĆ
NATURĘ I ZBIERAĆ
WSZYSTKO WCZEŚNIEJ
NIŻ TO PRZEWIDUJE
KALENDARZ OGRODNI-
CZY? JEŚLI TAK,
ZBUDUJCIE CIEPLARNIĘ.**

Szklarnia, podobnie jak orangeria, która pozwala przedłużyć okres wegetacji roślin na wiosnę i jesień, wydłuża sezon uprawy warzyw i kwiatów o kilka miesięcy. W niej bowiem przygotowuje się rozsądę do ogrodu, a wiele warzyw, na przykład świeżą sałatę, zbiera od wiosny do późnej jesieni. Zimą większość z nas musi jeść warzywa konserwowane czy suszone lub importowane, które są drogie i nie zawsze smaczne. Wzniesienie cieplarni o proponowanej przez nas konstrukcji oraz użycie ciepłochronnych płyt tworzywowych i okien pozwoli bardzo skrócić przerwę zimową.

Najprościej jest zbudować cieplarnię opartą o ścianę istniejącej budowli, na przykład domu lub, tak jak to pokazujemy na zdjęciach, garażu. W ten sposób jedna ściana jest już gotowa.

Oczywiście można również zbudować szklarnię jako obiekt wolnostojący z dachem jednospadowym lub normalnym, dwupołaciowym. Przed rozpoczęciem robót należy udać się do właściwego

Najpierw przygotowujemy fundament na słupy nośne. Zanim przytwierdzimy do niego deski podkładowe, dokładnie wyznaczamy, posługując się taśmą mierniczą, odstęp między słupami. W ten sposób unikniemy błędów pomiarowych i rachunkowych.

CIEPLARNIA

urzędu budowlanego, aby przedstawić tam projekt i poinformować się co do wymagań, które musi spełniać ta konstrukcja oraz ewentualnych zezwoleń.

Wielkość szklarni zależy od indywidualnych potrzeb i wielkości obszaru, na którym ma być postawiona. Wymiary naszej szklarni są następujące: szerokość 2,635 m, długość 6,48 m, wysokość 2,21/1,90 m. W tym samym systemie można zbudować szklarnię o innych, indywidualnych wymiarach. Jeśli do pokrycia dachu (i ścian) użyjemy płyt komorowych o całkowitej szerokości, wtedy długość obiektu będzie wielokrotnością modułu 1,07 m. Maksymalna rozpiętość zastosowanych przez nas dźwigarów klejonych wynosi 3 m i przy planowaniu większych wartości tego parametru konieczne byłoby użycie drewna o znacznie większym przekroju. Pociągnęłoby to za sobą zmiany w rozplanowaniu wnętrza, gdyż stoły zbudowane wzdłuż ścian byłyby zbyt szerokie.

Deski podkładowe przytwierdzamy do fundamentu (zagłębionego poniżej strefy przemarzania, tj. 80 cm) za pośrednictwem odpornych na gnienie kołków tworzywowych i śrub z łbem sześciokątnym.

Również słupy i belkę podłużną przykręcamy do muru za pośrednictwem kołków i śrub. Tutaj, ze względu na okap dachu, zastosowano przekładkę w postaci listwy o grubości 5 cm.

W krokwiach wykonujemy wręby, które, jak obejmą, trzymają razem słupy i płatwie. Najpierw wykonujemy dwa, dokładnie równoległe nacięcia wyrzynarką, a pozostały materiał usuwamy dłutem.

Tak wygląda gotowe połączenie narożnikowe przed przyśrubowaniem okuć. Słupy przytwierdza się u dołu do deski bazowej za pośrednictwem mocnych okuć kątowych i wkrętów ocynkowanych.

Gdy dojdzie się do tego etapu, można zawiesić wiechę. Niezabezpieczone drewno klejone trzeba teraz pokryć ochronną farbą kryjącą lub niekryjącą (lazurem). Należy zwrócić uwagę, by były to środki nieszkodliwe dla środowiska – rośliny później odwdzięczą się za to.

Dolna poprzeczka ościeży okna to resztką drewna klejonego przytwierdzonego za pomocą okuć kątowych. Z boków wstawiono listwy o grubości 1,5 cm w celu wypełnienia szczelin.

Unieruchamiając prowizorycznie za pomocą ścisku dokładnie złożone belki możemy precyzyjnie wyznaczyć długości słupa i krokwi, by potem odpowiednio je przyciąć.

Tzw. but przytwierdzony do krokwi wkrętami krzyżakowymi lub gwoździami łączy ją stabilnie z płatwią. Tak postępuje się w przypadku, gdy ściana jest pozbawiona występów.

Występ dachu garażu zmusił nas do zastosowania w tym połączeniu (krokwi z płatwią) podpórki kątowej.

Jedno z okuc kątowych zostało odgięte odpowiednio do spadku dachu i przyśrubowane. W narożniku budowli zastosowano okucie, które łączy razem trzy belki z drewna klejonego.

Przy słupach środkowych użyto po dwa okucia łączące razem krokwie i płatwie. Okucia te są oferowane w różnych wielkościach i odpowiednio w wersji lewej i prawej.

Do budowy szklarni w tym systemie potrzebne są właśnie takie okucia. Obok wkręty krzyżakowe i gwoździe.

Dwa krawędziaki tworzące ościeżę drzwi są przytwierdzone między skośną krokwią i deską podkładową za pomocą okuc kątowych. Zaprojektowano drzwi jednoskrzydłowe.

Do wyposażenia wnętrza używamy impregnowanych ciśnieniowo łat 4 x 6 cm i desek 2,1 x 9,4 cm, które łączymy razem również za pomocą ocynkowanych okuc kątowych.

Słupy nośne oraz krokwie i płatwie wykonaliśmy z odpornego na zwichrowanie klejonego drewna sosnowego. Wszystkie krawędziaki i deski były impregnowane ciśnieniowo. Jedynie stoły pokryto zwykłymi, heblowanymi deskami świerkowymi.

Producent: drewno klejone i impregnowane ciśnieniowo, sosnowe: Brüggmann & Sohn, 46 Dortmund 1; ocynkowane okucia kątowe: August Vormann, 5828 Ennepetal 1; płyty komorowe „Gutta-Gliss” i specjalistyczne okucia: Gutta-Werke, 7600 Offenburg; okna i drzwi: Josef Meeth, 5562 Wallscheid; system rynien dachowych: Marley-Werke: 3050 Wunstorf 1

CIEPLARNIA

Zastosowane przez nas przezroczyste płyty komorowe są wykonane z odpornego na pękanie „Macrolonu”. Mają tylko 10 mm grubości, ale są tak mocne, że wykorzystuje się całą ich szerokość 1,05 m bez podpierania pośrodku. Są dostarczane w postaci arkuszy dwumetrowej długości, ale można je przedłużyć za pomocą profili łączących w kształcie litery H i masy silikonowej. Po stwardnieniu tej przezroczystej masy wytwarza się połączenie nierozłączne i całkowicie wodoszczelne.

Wody opadowe trzeba zebrać i odprowadzić, najlepiej za pośrednictwem łatwego w montażu systemu rur tworzywowych. Obejmy przyśrubowuje się do czół krokwi z zachowaniem spadku w kierunku spustu ok. 4 cm na 10 mb. rynny. Przy składaniu elementów tego systemu klejenie jest zbędne – połączenia typu garb-wpust są bardzo szczelne.

Wzorcowe połączenie płyt komorowych: profil aluminiowy dociska arkusze do podpory. Mogą się one przemieszczać pod wpływem zmian temperatury, zachowując szczelność.

Profil aluminiowy zapewnia stabilne połączenie brzegowe. Profile gumowe, jeden podłożony, a drugi wsunięty, uszczelniają przed deszczem i wodami opadowymi.

Również płyty komorowe ustawione pionowo przytwierdza się do słupów za pomocą profili aluminiowych. Obok okna powstała szczelina; listwa grubości 1 cm wyrównuje różnicę.

Pola między krokwiami zastępują starannie dopasowane deski. Aby zabezpieczyć się przed przeciągami wszystkie styki desek i szczeliny wypełniamy masą uszczelniającą.

Gdy przyłączony zbiornik deszczówki napelni się całkowicie, woda jest odprowadzana samoczynnie do rury ściekowej.

Dwie zamykane kratki w ścianach czołowych zapewniają stałą wentylację. Ramki kratki zostały wklejone przy użyciu silikonu w odpowiednio przygotowane otwory.

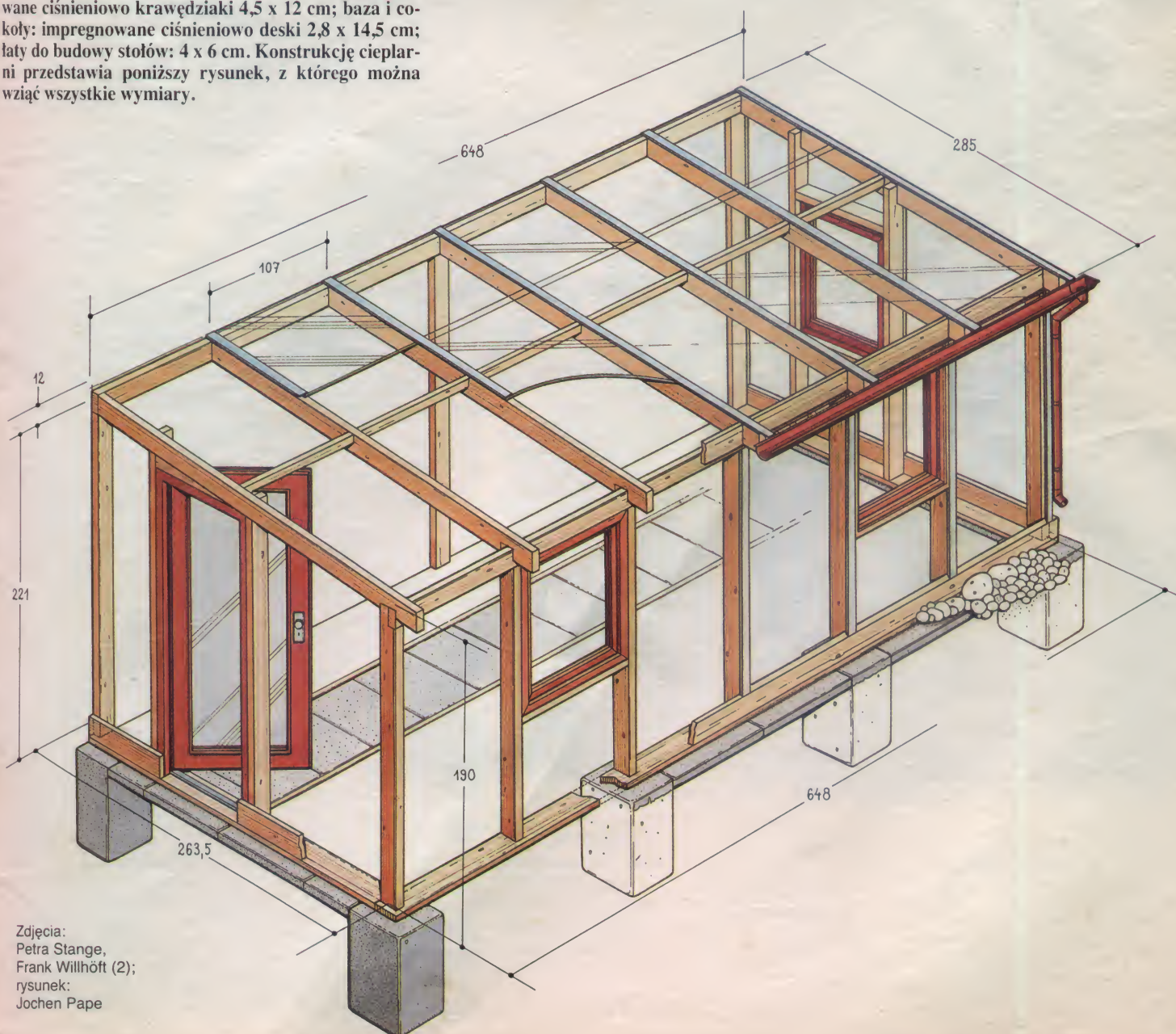
Płyty można dzielić wzdłuż komórek nożem warsztatowym, a w poprzek za pomocą pilarki ręcznej z tarczą z ostrzami z węglików spiekanych z zastosowaniem deski prowadzącej.

Po ułożeniu sklejonych razem płyt usuwa się z nich ochronną folię. Otwarte brzegi zamyka się profilem U.

MATERIAŁ I PROJEKT

Platwie, krokwie i słupy: drewno klejone 6 x 12 cm; ościeże drzwi i okna w ścianach bocznych: impregnowane ciśnieniowo krawędziaki 4,5 x 12 cm; baza i cołoty: impregnowane ciśnieniowo deski 2,8 x 14,5 cm; łaty do budowy stołów: 4 x 6 cm. Konstrukcję cieplarni przedstawia poniższy rysunek, z którego można wziąć wszystkie wymiary.

Zdjęcia:
Petra Stange,
Frank Willhöft (2);
rysunek:
Jochen Pape

PŁYTY CHODNIKOWE JAK Z GRANITU

Betonowe elementy La-Linia należą do najbardziej wyszukanych spośród bogatej oferty materiałów do brukowania. Pokryte są jasnym granulatem granitowym.

Gdy budujemy nowy dom lub urządzamy słoneczny, zaciszny kąciek do siedzenia w ogrodzie, albo gdy zastanawiamy się nad wymianą starych płyt tarasowych z przemianowanego betonu na efektowniejsze, wtedy warto obejrzeć nowe rodzaje bruków.

Najtańsze są oczywiście elementy betonowe. Rozmaitość wzorów wciąż się zmienia i jest ogromna: od kostek wyglądających jak klinkier, poprzez podobne do starej, lekko wypukłej kostki drogowej, aż po prezentowane tu, wyszukane płyty – każdy znajdzie coś dla siebie, tak pod względem estetyki, jak i ceny.

Przy wyborze cena odgrywa oczywiście istotną rolę, ale nie mniej ważne jest i to, czy nowe płyty będą harmonizowały z domem i czy, jeśli sobie tego zażyczymy, można je układać

we wzory. Warto zastanowić się także nad możliwością budowy chodnika, schodów lub murków oporowych. Jeśli mamy je w planie, to należy wybrać tylko takie płyty, do których można dobrać bloki służące do wzniesienia tych obiektów lub krawężniki do wykończenia drózek.

Duże, jasne płyty o uszlachetnionej powierzchni

Taras, który tu przedstawiamy, jest rozległy, tylko jeden stopień oddziela go od wiodącej do ogrodu ścieżki. Gospodarz tej posesji chciał, by taras wyglądał skromnie, ale także nowocześnie i gustownie. Dlatego zdecydował się na płyty z programu La-Linia. Mają one uszlachetnioną powierzchnię pokrytą warstwą granitowego granulatu, a przy ich układaniu pozostają minimalne szczeliny. Ponadto dzięki różnorodności kształtów tych elementów istnieje możliwość komponowania najróżniejszych wzorów.

Do brukowania dużych powierzchni najbardziej nadają się płyty jasne (jasny granit). Pozostałe cztery barwy z tego programu (czerwony granit, antracytowy bazalt, brąz i pastelowy brąz) wyglądałyby w tym przypadku nazbyt ciężko. W grę wchodziła co najwyżej kombinacja w postaci ciemnych pasów na jasnym tle lub kolorowe obrzeża.

Wykładając taras płytkami należy wybrać nie tylko kolor, ale także wzór. Na prezentowanym przez nas tarasie płyty biegą skośnie, a na obrzeżach ułożono pas z elementów prostokątnych i przekątnych.

Prostokątne elementy brzegowe są nieco ciemniejsze, ale przede wszystkim grubsze od pozostałych. Stabilizują one całą powierzchnię tworząc jednocześnie stopień oddzielający taras od ścieżki do ogrodu. Chodnik jest wybrukowany identycznymi płytami jak taras – jednakże dla prostoty bez ozdobnych pasów na brzegach.

Pas z elementów prostokątnych i przekątnych tworzy ozdobne zakończenie tarasu.

WYBÓR PŁYTEK CHODNIKOWYCH

Aby się przekonać, jaki rodzaj płyt (bruku) pasuje do Waszego domu, można skorzystać z prostego sposobu. Należy sfotografować miejsce, w którym chcemy położyć nowe płytki i przyłożyć do zdjęcia poszczególne wzory umieszczone w katalogu – oczywiście w miarę możliwości zrobione w podobnej skali. Jeśli nawet perspektywy nie całkiem się zgadzają, taki fotomontaż na pewno ułatwi wybór właściwego materiału.

Przestronny
taras został wyłożony
betonowymi
płytkami pokrytymi
warstwą granito-
wego granulatu.

PŁYTY, BLOKI I KOSTKA

Elementy La-Linia mają różnorodne kształty, co umożliwia układanie rozmaitych wzorów.

Płytki mogą mieć siedem różnych kształtów w pięciu kolorach, co pozwala ułożyć najbardziej wymyślne wzory. Elementy La-Linia pasują do każdej powierzchni i każdego domu.

La Linia-Set, bruki i wzornictwo – informacje: ACW, Postfach 6849, 7800 Freiburg

Elementy programu La-Linia bazują na module 10 cm i dlatego można je bez problemów ze sobą łączyć: najmniejsze mają 10 x 10 cm, a pozostałe 10 x 20 cm, 20 x 20 cm, 20 x 30 cm i 30 x 30 cm. Do tego dochodzi jeszcze płyta przekątna, którą w naszym przykładzie zastosowaliśmy na obrzeżu tarasu. Ramiona trójkąta mają po 20 cm, krótsze boki po 10 cm, a podstawa 28,2 cm długości. Grubość wszystkich tych elemen-

Bloki jako stopnie schodów

tów wynosi 8 cm, a ich powierzchnie są uszlachetnione granitem i piaskowane. Wyjątkiem jest blok wielofunkcyjny, wykorzystany przez nas jako krawężnik. Ma on wymiary 14 (grubość) x 20 x 40 cm. Bloki te można ustawić pionowo lub poziomo, do budowy schodów. Program ten uzupełniają bloki o długości 60, 80 i 100 cm. Służą one do wznoszenia niskich murków oporowych, obramień i urządzania podwyższonych grządek. Są oferowane tylko w czterech barwach (jasny granit, czerwień, brąz i pastelowy brąz).

Przy brukowaniu najważniejsze jest dobre, równe podłoże. Grunt macierzysty należy usunąć i zastąpić warstwą (ok. 30 cm grubości) grubego piasku, zagęścić wibratorem i wyrównać łąką.

Grubsze krawężniki powinny być osadzone głębiej. Jeśli zagęszczone podłoże zostanie spulchnione kielnią, betonowy blok ostukiwany gumowym młotkiem łatwo zajmie właściwą pozycję.

Elementy przekątne wypełniają przerwy między pasem brzegowym i skośnie ułożonymi płytami prostokątnymi. Te o boku 20 cm pasują dokładnie, a w przypadku elementów 30-centymetrowych trzeba jeszcze użyć mniejsze kostki uzupełniające.

Tam, gdzie są potrzebne kształty specjalne (np. na chodniku biegnącym po łuku), płyty przycina się. Najlepiej zrobić to szlifierką kątową z tarczą do cięcia kamieni. Płytę lekko nacinamy i robijamy.

Brukowanie tej powierzchni postępuje szybko, ponieważ użyto dużych płyt, które są bardzo równe i dokładnie do siebie pasują. Na tym tarasie prawie nie ma przerw.

Do zamulania powierzchni z jasnych płyt w żadnym wypadku nie powinno się używać zwykłego, żółtego piasku, gdyż pozostawia on brzydkie plamy. Najlepszy do tego celu jest biały, bardzo drobny piasek kwarcowy.

Piasek kwarcowy, unoszony przez wodę i przemieszczany szczotką trafia do szczelin. Jeśli nawet przerwy między płytami były nieznaczne, ziarenka piasku wchodzą w najdrobniejsze szczeliny stabilizując i zwiększając wytrzymałość wybrukowanej powierzchni.

Na zakończenie tarasu trzeba ubić wibratorem i ewentualnie jeszcze raz zamulić. Aby przy ubijaniu nie uszkodzić powierzchni płytek, wibrator należy zaopatrzyć w gumowy płaszcz.

Szeroki chodnik prowadzący do ogrodu wygląda jak część tarasu, ponieważ wybrukowano go takimi samymi, dużymi płytami.

WIADOMOŚCI

PIELĘGNACJA ROŚLIN

Podlewanie z nawożeniem

Latем, zwłaszcza w roku suchym, wiele roślin wymaga oprócz życiodajnej wody także regularnego zasilania substancjami odżywczymi, jak np. azotem i fosfatem. Tą 90-centymetrową szprycę firmy Gardena do jednoczesnego podlewania i nawożenia można z łatwością dotrzeć do każdej rośliny i zaopatrzyć ją w składniki mineralne. Odżywkę w postaci pierścienia (preparaty dla 10 różnych gatunków roślin) po prostu wkłada się do zasobnika znajdującego się w uchwycie przyrządu.

KOSIARKA DO TRAWNIKÓW

Łatwy rozruch

Aby uruchomić nową kosiarkę firmy Wolf nie trzeba zużywać zbyt wiele siły. Sprzęt ten również ułatwia koszenie dużych powierzchni: szerokość cięcia wynosi 48 cm, a kosz na pokos ma 80 l objętości. „Senator 52 F Spezial” jest napędzany cichym silnikiem dwusuwowym.

BOGACTWO WZORÓW BETONOWYCH BRUKÓW

Z elementów „Florwand” buduje się murki oporowe, wolnostojące oraz izolujące od dźwięków. Układa się je bez zaprawy jedne na drugich – bez przerw lub z przerwami przeznaczonymi na ziemię i rośliny.

Błoczki „Tacato” mają szorstką powierzchnię podobną do naturalnego kamienia. Są oferowane w różnych kolorach i kształtach. Świetnie pasują do pięknych, starych domów.

SF-Vollverbundstein Kooperation, 2820 Brema 77

Powierzchnia ułożona z kostki „Canteon” wygląda jak olbrzymie puzzle. Kostkę układa się prawie bez szczelin i dlatego chodzi się po nich bardzo wygodnie.

Tradycyjny kształt i płaska, lecz lekko szorstka powierzchnia oraz starannie obrobione rogi i krawędzie upodabniają elementy typu „Tegula” do starej kostki drogowej.

„Rialta” to bruk uniwersalny o pięciu różnych kształtach podstawowych i kilku specjalnych. Jej elementy przypominają starą kostkę kamienną.

WIADOMOŚCI

KRATY DLA PNĄCZY

Upiększanie ścian domu

Podpory dla roślin pnących można zbudować samemu z listew lub kupić gotowe w sklepie ogrodniczym. Alternatywę stanowi stalowa siatka zbrojeniowa dostępna w magazynach budowlanych. Maluje się ją ze wszystkich stron najpierw farbą antykorozyjną, a następnie na-

wierzchniową. Zawiesza się na hakach śrubowych, które jednocześnie zapewniają właściwy odstęp od ściany. Łukowe podpory dla róż pnących, niestety, nie zostały zrobione samodzielnie, lecz na zlecenie przez ślusarza.

SZKLARNIA

Miniraj dla ogrodników-hobbistów

Firma Palmen oferuje szklarnie w trzydziestu wielkościach – jedno- i wielotraktowe bez podpór wewnątrz. Dużą zaletą tych aluminiowych konstrukcji jest możliwość ich rozbudowy. Szklarnie te są kryte szkłem (3 warianty) lub płytami tworzywowymi (też 3 warianty). (Palmen Gewächshäuser, Clemensstr. 5, 5137 Waldfeucht)

NAMIOT OGRODNICZY

Bogate zbiory spod folii

Ogórki są wrażliwe i ciepłolubne – pod folią plonują doskonale.

Cieplarnie foliowe, choć tańsze niż szklarnie, są stabilne i mechanicznie odporne. Rury stalowe tworzące stelaż zagłębia się w ziemię na 40 cm. Pokrycie jest wykonane ze specjalnej folii stabilizowanej, odpornej na promieniowanie nadfioletowe, której przepuszczalność światła nie zmienia się przez lata. Cieplarnia tego typu nie wymaga zacieniania i nawet liście przylegające bezpośrednio do folii nie ulegają uszkodzeniu. Wszystkie typy namiotów foliowych Beckmanna są dostarczane jako zestawy do składania

Cieplarnię foliową buduje się wyjątkowo szybko i łatwo.

Ten namiot foliowy ogrzewa i osłania pomidory przed wiatrem i deszczem.

i wznosi się je bez trudu zgodnie z dołączoną instrukcją. Fundament nie jest konieczny. Później można założyć także okna. (G. Beckmann KG, Simonsstr. 10, 7988 Wangen/Allgäu)

WYBÓRME UCHWYTY DO MEBLU
**MEBLOWY
POKAZ MODY**

śliny ozdobne

**KOMFORTOWA
ŁAZIENKA**

Dzięki tym rozwią-
zaniom każda łazien-
ka może stać się wy-
godna i praktyczna.

Instalacje bez spawania
RURY

uku łączone na metalowe gwinty

Słodkie sny
w wiejskim łóżku

BUDOWA MEBLA

BUDOWA MEBLA

INNOV

I PRZY
PIĘ
AFA

Barek z drewna sosnowego
**ZA POMYSŁNOŚĆ
POLSKĄ**

**Co miesiąc nowe!
Praktyczne i sprawdzone pomysły
dla domu, mieszkania i ogrodu!**

Majster...

SAUNA
dobra dla
wypoczyn

W ten sposób cała powierzchnia
na poddaszu jest wykorzystana